

GLAS

umirovljenika

Glasilo Sindikata umirovljenika Hrvatske

Broj 270

ISSN 1849-7837 // Zagreb, lipanj 2019. // Godina XXV.

UVODNA RIJEČ

Oda o svilenom tepihu

Piše: Jasna A. Petrović

Oda je svečana pjesma posvećena zaslužnim osobama, značajnim događajima i temama kao što su božanstvo, ljubav, domovina i sl. Ugođaj ode uvijek je svečan, ozbiljan i naglašen. Počevši od antičke Grčke, oda je česti pjesnički oblik u svim vremenima.

I u ovom našem vremenu ode nisu rijetka pojava, mada ne nužno u rimama. Moguće ih je pronaći i u javnim natjecanjima, pa da i u tako skućenom formatu imaju dimenziju božanskog, ljubavnog i domoljubnog. Tako je u Narodnim novinama objavljen natječaj za nabavu novog namještaja za potrebe Užeg kabineta Vlade Republike Hrvatske. Radi se o nabavi konferencijskog stola, 12 konferencijskih stolica, dviju fotelja, dviju polufotelja, dvosjeda, jednog središnjeg i dvaju bočnih stolića, stolne lampe, tepiha, 13 zavjesa te stalka i koplja za zastavu. Sve to bi trebalo koštati 680.000 kuna.

Natječaj je pun posebnih zahtjeva pa se tako doznaje da stolci moraju imati bazu od masivnog drveta jasena s četiri kraka koji čine oblik piramide, na način da se krakovi postolja spajaju u točki hvatišta na sjedalo, što valjda ukazuje na božansku dimenziju pozadine korisnika. Školjka sjedala mora biti izrađena od prešanog lameliranog drveta hrasta, kako bi se naglasilo domoljublje. I tako dalje, i tako dalje.

Fotelje će biti presvučene visoko kvalitetnom anilinskom kožom, otpornom na vlagu, habanje i utjecaj UV zraka, a na podu će biti ručno vezeni tepih s 50 posto svile. Najvažniji je detalj, valjda onaj ljubavnog karaktera, da se stolna svjetiljka mora sastojati od cilindričnog stalka sa žaruljom promjera pet centimetara, izrađenog od masivnog drveta breze s metalnom bazom, što nekako vuče na nordijsku mitologiju.

Postavili smo ovu značajnu informaciju na tematsku Facebook stranicu Sindikata umirovljenika, i ostali u čudu koliko se naših 16.000 pratitelja razumije u javne natječaje i potrebe ureda Vlade. Uglavnom, oko tristotinjak komentara pokazuje puno razumijevanje za „znucane“ fotelje ministara, te dodaju vlastite prijedloge kako riješiti problem ruiniranog kabineta.

Mnogi su se zabrinuto zapitali kad su se to fotelje uspjele izlizati, a da narod nije primijetio, dok drugi tvrde kako su ministri dovoljne školske klupe ili preporučuju plastične stolice. Zabrinuti Riječani ih poziva da kupe 10 komada stolica za primanje terapije na dnevnoj hematološkoj bolnici u KBC Rijeka. Za tepih tvrde da bi bio dovoljan onaj koji usput donesu Kinezi, a drugi pristaju samo na polovne fotelje (kao avione).

Neki su se raspištoljili i upitali kako ih nije sramota, dok djeca nemaju lijekove, a umirovljenici kopaju po kantama, ali su takva pitanja daleko od duha ove ode o svilenom tepihu, pa će biti zanemarena. Kao što piše jedna pratiteljica, fotelje nikome nikad nisu dale pamet, isto im se piše, dok druga upozorava: „Vi narode i dalje trošite svoje fotelje doma kad je potrebno izaći na glasanje, a mogli biste taj dan mijenjati povijest.“ No, nećemo o tome. To bi već bila oda o foteljama.

U OVOM BROJU:

DOSMRTNO I DOŽIVOTNO
UZDRŽAVANJE

**Kad izgubiš
imovinu preko noći**

USKORO POVEĆANJE NAJNIŽIH
MIROVINA

Porast od 4,5 posto!

POVLAŠTENE MIROVINE

**Hiperprodukcija
branitelja**

**Labirint produljenja
vozačke dozvole**

RAVNOPRAVNOST

**Zašto nismo
Njemačka?**

BRAKOVI

**Siromašne žene i
imućni umirovljenici**

Vodič HZZO-a

info.HZMO

Poštarina plaćena HP-u d.d. u sortirnici 10200 Zagreb
Šalje: Sindikat umirovljenika Hrvatske,
Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2, 10 000 Zagreb

Kad izgubiš imovinu preko noći

! Za ugovore o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju čulo je 70 posto starijih osoba, ali samo ih sedam posto zna u čemu je glavna razlika između ugovora o dosmrtnom i ugovora o doživotnom uzdržavanju

Je li znali da ugovor o dosmrtnom uzdržavanju znači da će starija osoba koja ga potpisuje isti tren ostati bez imovine, dok ugovorom o doživotnom uzdržavanju prijenos ide tek nakon smrti uzdržavanog? Za ugovore o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju čulo je 70 posto starijih osoba, ali samo ih sedam posto zna u čemu je glavna razlika između ugovora o dosmrtnom i ugovora o doživotnom uzdržavanju. Većina ih, 59 posto, tu razliku ne zna, a ostali koji su izjavili da znaju razliku – ili je ne znaju objasniti ili je tumače pogrešno.

To su podaci dobiveni u istraživanju „Znate li što potpisujete? – Starije osobe i rizici dosmrtnog uzdržavanja“, koje je proveo Ured pučke pravobraniteljice na 500 osoba starijih od 65 godina, te koje je prezentirao na Okruglom stolu održanom 4. lipnja 2019. u Zagrebu. U radu Okruglog stola sudjelovali su i predstavnici Sindikata umirovljenika Hrvatske, a pravni savjetnik Davor Šmuljić je uzeo riječ i u raspravi, informirajući o aktivnostima i inicijativama koje je SUH do sada poduzimao.

Ako uzmemo u obzir podatak da od 800 tisuća hrvatskih građana u starijoj dobnoj skupini 92 posto imaju u vlasništvu stan u kojem stanuju, kao i to da je u Hrvatskoj 28,6 posto starijih od 65 u riziku od siromaštva, dok ih je u zemljama EU u tom riziku skoro upola manje, očito je kako

je potrebno podići razinu svijesti o ovom pitanju, ocijenila je pučka pravobraniteljica Lora Vidović.

Procjena ravnateljice Centra za socijalnu skrb Zagreb Tatjane Brozić Perić je da su predatori uglavnom iz kruga obitelji, a tek onda na red dolaze prijatelji, susjedi i znanci. Ugovor mora biti puno precizniji od „ja tebi ručak, ti meni peterosobni stan“, a masovno ima i takvih ugovora, ili se zaboravi precizirati obveze ako uzdržavana osoba završi u domu, naglasila je.

Međutim, iz rada Pravnog savjetovišta SUH-a poznato je da su dobar dio otimača imovine privatni domovi za umirovljenike, udomitelji, te zaposlenici iz pravnog, bilježničkog, zdravstvenog i socijalnog sektora, s kojima uzdržavana osoba dođe u kontakt. Neki to čak obavljaju „profesionalno“, sa više desetaka ugovora.

Lani je u Hrvatskoj u uredima javnih bilježnika zaključeno približno 6.283 ugovora tog tipa, od kojih 1.300 ili 21 posto o dosmrtnom, a 4.928 ili 79 posto o doživotnom uzdržavanju. Od toga su bile 3.372 privatne isprave koje su bilježnici solemnizirali nakon što su ih stranke sastavljale prethodno, s odvjetnikom ili sami, ponekad i preko „šprance“ s interneta.

Kad stranka donese na solemnizaciju ugovor sačinjen s odvjetnikom, to znači da je dobila stručni savjet, no javni bilježnik mora biti nepri stran prema objema stranama, ista-

knula je predsjednica Povjerenstva za međunarodnu suradnju Hrvatske javnobilježničke komore Rankica Benc. Najgora je varijanta kad stranke sastave ugovor po „špranci“ s interneta.

U 2.911 slučajeva ugovor je pak sastavljen kao javnobilježnički akt, što znači da čitav postupak vodi bilježnik: utvrđuje volju stranaka i uvjerava se u njihovu sposobnost poduzimanja pravnog posla, savjetuje ih o pravnim posljedicama raznih mogućnosti prijenosa imovine te posebno o razlici između doživotnog i dosmrtnog uzdržavanja, sastavlja ugovor i tumači njegove odredbe. Ugovorne obveze valja opisati precizno i realno.

Pučka pravobraniteljica Lora Vidović od 2013. inzistira na dodatnim zaštitnim mehanizmima za primatelje dosmrtnog uzdržavanja. Zato je u Zakonu o socijalnoj skrbi, a na inicijativu Sindikata umirovljenika, ušla zabrana sklapanja ugovora o uzdržavanju s pružateljima socijalnih usluga, jer se godinama govorkalo kako oni tako stječu bogatstvo bez prave kontrole skrbi koju pružaju.

Sindikata umirovljenika je u više navrata tražio donormiranje Zakona o obveznim odnosima za ugovore o doživotnom uzdržavanju (registar ugovora, ograničenje broja ugovora...) te ukidanje instituta dosmrtnog uzdržavanja. Voditeljica Službe za opće propise građanskog materijalnog prava i sustava besplatne pravne pomoći Ministarstva pravosuđa Edita Brkić je naglasila kako su takve prijedloge odbili jer bi se ugovori svejedno mogli sklapati kao neimenovani, a u tom slučaju ne bi bilo obveze njihovog sastavljanja pred sudom ili javnim bilježnikom, što bi pogoršalo mogućnosti zlorabe – objasnila je. SUH je svejedno uvjerenja kako trag novca vodi do autora zakonskih propisa i uvođenja dosmrtnog uzdržavanja 2006. godine, pa je u ovom slučaju jasno da postoji i velik interes pravne struke da se ostavi prostor za lešinarenje nad imovinom neupućenih staraca.

REFERENDUM ILI DOGOVOR?

Za dostojanstvo rada i umirovljenika

Sindikati završavaju marljivo provjeravanje oko 700.000 prikupljenih potpisa za sazivanje referenduma. Potpisa je čak i za dva referenduma, šale se sindikalisti. Sljedeći korak je odnošenje potpisa u Hrvatski sabor, a onda kreće odbrojavanje do referenduma, koji bi mogao biti čak i početkom 2020. godine. Malo kasno?

Koalijski partneri u Vladi predlažu pregovore, a i poneki iz vladajuće stranke. Primjerice, predlaže se da se ne troši na referendum, već da se ide u hitne promjene Zakona o mirovinskom osiguranju i zajamči rad do 65, ali i pravo rada do 67, i duže. I neke važne opozicijske stranke koje su podržale Inicijativu smatraju da je pragmatičnije ići na dogovor.

Ali sindikati odbijaju pregovore. Drže kako građani koji su im dali potpise očekuju referendum i ništa osim toga ne dolazi u obzir. Nadaju se da ih neće zaustaviti Ustavni sud niti političke igre.

Što o tome misle stotine tisuća umirovljenika koji su zdušno potpisivali Inicijativu, te stotine volontera iz Sindikata umirovljenika Hrvatske koji su sudjelovali među 4.000 volontera u prikupljanju potpisa? Većina umirovljenika smatra da postoji vjerojatnost da će Vlada i bez dogovora s radničkim sindikatima samostalno uvrstiti tražene izmjene zakona u dnevni red Hrvatskog sabora, što smatraju pomirljivim rješenjem. Cilj su promjene zakona, drža, a vježbe iz održavanja referenduma mogu biti i rizične. Što god bilo, zajednička poruka ostaje: Pomozi nam u ostvarenju zajedničkog cilja - izborimo zajedno dostojanstvo rada i dostojanstvo u mirovini!

u fokusu

USKORO POVEĆANJE NAJNIŽIH MIROVINA Porast od 4,5 posto!

Veselo i radosno Plenković je obavijestio starije pučanstvo kako će im od 1. srpnja ove godine izvanredno porasti najniže mirovine za 3,13 posto. Hvala mirovinskoj reformi što je uvrstila taj zahtjev Sindikata umirovljenika Hrvatske kojim se predlagalo izjednačenje aktualne vrijednosti za izračun mirovine i za utvrđenje najniže mirovine kao solidarnog mehanizma, jer je iz nerazumljivih razloga ova druga vrijednost bila umanjena.

Tako u ovom trenutku vrijednost AVM iznosi 66,35 kune, a AVM za najnižu mirovinu 64,34 kuna. Ta će se vrijednost povećati s 1. srpnjem 2019. (uz isplatu u kolovozu ili rujnu), jer se aktualna mirovina (i jedna i druga vrijednost) usklađuju dva puta godišnje. Kad se zbroji povećanu vrijednost AVM-a uslijed usklađivanja za nešto više od jedan posto, tek na to doda povećanje najniže mirovine za 3,13 posto, svi oni s najnižim mirovinama u kolovozu ili rujnu će dobiti mirovinu povećanu za oko 4,5 posto!

Potrebno je, međutim, pojasniti što je to najniža mirovina. Naime, visina najniže mirovine računa se tako da se svaka puna godina mirovinskog staža pomnoži s vrijednošću najniže mirovine u trenutku priznanja prava na mirovinu, uz primjenu odgovarajućeg polaznog faktora i mirovinskog faktora te se može odrediti kao starosna mirovina, prijevremena starosna mirovina, invalidska i obiteljska mirovina.

To znači ako je netko išao u mirovinu sa 30 godina radnog staža tijekom kojega je primao minimalnu plaću, ta je osoba temeljem solidarnosti stekla pravo na 1.930,2 kune mirovine. Međutim, ako je ta ista osoba otišla u prijevremenu mirovinu, i od smiješno niskog iznosa odbit će se penalizacija, pa ako pretpostavimo da je osoba otišla pet godina ranije, odbilo joj se do 20,4 posto osnove, pa bi tako dobila za 30 godina staža zaštitnih samo 1.536,2 kune.

No, stvarno najniža – najniža mirovina je ona za 15 godina radnog staža, koja umnožena sa 64,34 kune iznosi 965,1 kuna. Postavlja se pitanje, ako je osoba išla u prijevremenu mirovinu, može li dobiti manje od tog iznosa? Može! Jer se od tog iznosa oduzima do 20,4 posto, što u konačnici znači samo 768 kuna. Bijeda i očaj. I sramota za takav sustav najniže mirovine, jer ta će kategorija dobiti povišicu od 35 kuna mjesečno, dok će onima sa 30 godina staža porasti za 69 kuna.

Time se potvrđuje kako sustav najniže mirovine nije isto što i sustav minimalne mirovine, jer nema apsolutne linije ispod koje nitko neće dobiti nižu mirovinu. Najniža mirovina se određuje prema službenoj dužnosti.

Prema podacima HZMO-a za svibanj 2019., od 1,14 milijuna umirovljenika najnižu mirovinu prima 253.610 osoba, odnosno 23 posto svih umirovljenika prema općim mirovinskim propisima. Prosječna najniža mirovina za četvrt milijuna građana iznosi samo 1.587 kuna. U prosjeku, korisnici najniže mirovine imaju 26,8 godina staža. Većina primatelja najniže mirovine jesu žene, a ona je za njih niža od najniže mirovine muškaraca, zbog toga što su ostvarile manje radnog staža.

Ponavljamo, vrijednost najniže mirovine Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje određuje dvaput godišnje, 1. siječnja i 1. srpnja (najčešće sa zakašnjenjem i isplatama razlike u travnju i rujnu). Trenutna vrijednost najniže mirovine iznosi 64,34 kune. Od 1. srpnja bit će određena nova vrijednost, na koju će biti obračunata i povišica od 3,13 posto pa je za očekivati kako će oboje retroaktivno biti provedeno tek u rujnu s isplatom zaostataka, kako je bilo i lani.

Podsjetimo, lani su mirovine prvim usklađivanjem rasle 0,94 posto, a drugim 2,7 posto. Ove godine prvo usklađivanje donijelo je rast mirovina za 1,15 posto u travnju za razdoblje od 1. siječnja. Sada se očekuje porast od do 1,4 posto. Je li ipak nekakav pomak? Mizeran, skroman, nedostatan, ali ipak – pomak.

J. A. Petrović

Bolje raditi, nego gladovati

Zašto je dobro zaposliti se u mirovini - bila je tema nedavnog okruglog stola u okviru svibanjskog sajma Pravo doba u Zagrebu. Ako bismo pitali ministra rada i mirovinskog sustava Pavića, njegov „razlog“ je socijalizacija umirovljenika, kako im ne bi bilo dosadno. No, kad pitamo umirovljeničke udruge, Sindikat i Maticu umirovljenika, kao one koji su se godinama borili da se svim umirovljenicima omogući ravnopravno pravo na rad (što još u cijelosti nije ostvareno), razlog za zapošljavanje su prije svega siromaštvo i bijedne mirovine od prosječno 2.435 kuna. Tako je u Hrvatskoj pravo na rad je zapravo izjednačeno s pravom na preživljavanje.

Sudionici gore spomenutog okruglog stola već su uvodno pozvali umirovljenike i one koji će to tek postati, da, ako su dobrog zdravstvenog stanja, nastave s radom, jer im to može donijeti višestruku korist, od financijske do zdravstvene dobrobiti.

Sudionice okruglog stola, redom sve žene, bile su predstavnice Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, portala Danasradim.hr, IPSOS agencije za istraživanje tržišta, Pučkog otvorenog učilišta te Udruge Štedopis, a moderatorica okruglog stola bila je novinarka i predsjednica Udruge Žene 50+ Mladenka Šarić. Svi su bili složni u jednome, a to je da umirovljenici mogu još puno toga pružiti na tržištu rada, jer upravo oni mogu svoje znanje i vještine prenijeti na mlade kolege koji su tek na samome početku svojih karijera.

Nova mladost ili nužda?

Kao što su sve sudionice na okruglo-me stolu istaknule, današnji umirovljenici žive dulje, zdraviji su te više ne vrijedi nekadašnje mišljenje kako miro-

vina znači kraj aktivnog radnog života. Upravo zato što su danas umirovljenici u pravilu sa 60 godina dobi zdraviji nego što su to bili umirovljenici prije 50 godina. Naime, kao i sve u životu, rad u mirovini ima i dobrih i loših strana, ali kao što su sudionice poručile, danas je više dobrih, no loših strana rada nakon umirovljenja.

Situacija u Hrvatskoj je dvojaka: određeni dio starijeg stanovništva, u pravilu onaj visoko obrazovani, odnosno profesori na visokim učilištima i sveučilištima, klinikama, institutima itd., bori se za što dulji ostanak na radnome mjestu, jer žele svoje iskustvo i znanja i dalje prenositi na nove generacije. S druge strane, sindikati se bore

za rad do 65., a ne 67. godine. Kako to pomiriti? Jednostavno, tako da svatko može raditi do kad želi i može te da za taj dulji rad bude stimuliran, a s druge strane, nitko ne bi trebao biti prisiljen raditi dulje od 65. godine. K tome, sve je manje različitih radnika u trgovini, turizmu, ugostiteljstvu i drugim poslovima, pa je svakako društveno korisno omogućiti povratak dijela umirovljenih radnika na tržište rada.

No, kako bismo oslikali stvarnost, moramo istaknuti da je većini novopečenih umirovljenika problem što im mirovina ne pokriva troškove života pa su prinuđeni raditi, najčešće na crno. Stoga legalizacija rada umirovljenika je itekako korisna i za gospodarstvo i smanjivanje sive ekonomije.

I umirovljenici na burzi

Praktična dimenzija okruglog stola „Zašto je dobro zaposliti se u mirovini“ jest to što se u mnogočemu rasvijetlio nepoznanice glede rada u mirovini. Posjetitelji su tako mogli dobiti informacije poput toga gdje tražiti posao, koja su zanimanja još uvijek tražena na tržištu rada i slično.

Maja Halić iz Hrvatskog zavoda za zapošljavanje optimistično je ustvrdila da, ako je čovjek dobrog zdravlja i aktivan, ni jednom poslodavcu neće biti važne godine u odabiru radne snage. S obzirom na zakonske promjene koje su većini umirovljenika omogućile rad

do pola radnog vremena (s izuzetkom obiteljskih umirovljenika i invalidskih zbog opće nesposobnosti), novost je na HZZ-u to što poslodavac prilikom objavljivanja natječaja za radno mjesto može doznačiti da i umirovljenici dolaze u obzir za zapošljavanje, čime se diže javna vidljivost.

Osim toga, novina je da se i umirovljenici koji žele raditi mogu prijaviti u evidenciju HZZ-a. U tom slučaju, Hrvatski zavod za zapošljavanje će im prosljeđivati ponude za radna mjesta koja odgovaraju njihovim kompetencijama, znanjima i vještinama.

Što se traži

Na okruglo-me stolu bili su predstavljeni i hvale vrijedni projekti različitih udruge, agencija i slično, koji zapošljavaju umirovljenike. Jedan od njih je i interaktivni portal Danasradim.hr, čija je osnivačica Maja Bogović kazala kako je na njemu broj poslova sve veći, te kako je komparativna prednost portala u odnosu na Zavod za zapošljavanje činjenica da na njemu umirovljenici mogu pronaći poslove koji nisu dugotrajni, a svejedno mogu na njima zaraditi dovoljno kako bi pokrili sve troškove života. „Na jednome mjestu spajamo ponudu i potražnju poslova u stvarnome vremenu, uglavnom privremenih, povremenih i sezonskih poslova“, kazala je Bogović.

Antonija Radmilo iz agencije za istraživanje tržišta Ipsos pojasnila je kako umirovljenici kod njih preko „sporednog zanimanja“ mogu raditi bez prestanka primanja mirovine. Naime, osim što umirovljenici mogu sami provoditi istraživanja, mogu biti i „mete“ istraživanja, što praktično znači da periodičnim sudjelovanjem u anketnim istraživanjima mogu ostvariti poklon bonove za trgovačke lance.

Silvija Mršić s Pučkog otvorenog učilišta u Zagrebu opisala je njihov projekt Ukusna dijetetika, koji se financira iz fondova Europske unije, a cilj mu je poboljšanje zapošljivosti ranjivih skupina na tržištu rada u sektoru turizma i ugostiteljstva. Dodala je kako je zanimanje kuhar u Hrvatskoj još uvijek deficitarno zanimanje i da se traži na tržištu rada.

Iako su se sindikati radnika uoči šire legalizacije rada umirovljenika tome protivili, uz tvrdnju kako će im postati neloyalnom konkurencijom, potrebno je naglasiti da iz svog rada u mirovinu, umirovljenici plaćaju pune doprinose, poreze i prireze, a na njih se odnose i svih zakonski radni propisi, kao i kolektivni ugovori. Dakle, nema straha, zar ne?

M. H. B.

HIPERPRODUKCIJA BRANITELJA

Tikva je pukla

Piše: Jasna A. Petrović

Ančica P. iz Orehovca na tematskoj Facebook stranici Sindikata umirovljenika Pokret protiv siromaštva starijih osoba, napisala je kako je Tuđman 1995. godine u Kninu jasno rekao: „Pobijedili smo veliku Jugoslavensku armiju sa 250.000 branitelja“. Ančica zaključuje da on „Ili nije znao brojati ili smo si dozvolili da iz svih nas rade budale. Toliki su se branitelji ubijeni, umrli, a broj im raste k'o žoharima i žutim mravima“.

Ančica je u pravu, jer podaci iz dana ukidanja javnog Registra branitelja govore o 505.221 osoba. Sitnica, samo duplo, i to 2016. A taj je broj rastao i dalje raste, a prema novom braniteljskom zakonu, iz dana u dan se prijavljuju novi branitelji i ratni invalidi, čak oko 11.000 friško otkrivenih branitelja čeka da im se odobri status?! Također se prijavilo i oko 2.000 novih pripadnika Hrvatskog vijeća obrane, koji traže da ih Majka Domovina uzdržava, iako imaju prosječno samo sedam godina radnog staža. Sve u ime obrane Hercegovine i BiH.

Bili smo prvi na liniji pravde

Odjednom je tikva pukla. Sve više političara različitih svjetonazornih opredjeljenja prihvaća davno zatraženo razdvajanje mirovina. Sindikat umirovljenika je posljednjih desetak godina u svim svojim programima zahtijevao da se izvrši razdvajanje mirovina prema posebnim propisima na dio koji je stečen temeljem rada, te dio stečen prema povlasticama i pogodoivanju. To je 2014.

godine, kao vjerojatno jedini pozitivni reformski potez, uveo tadašnji ministar rada i mirovinskog sustava Mirando Mrišić, no kratko je trajala djelomična podjela mirovina po receptu HZMO-a na posebne i opće dijelove mirovina, i to ne na individualnoj, već grupnoj razini. SDP-ova vlada je k tome ustegnula 10 posto bogatijim umirovljenicima prema posebnim propisima (s mirovinama višima od 5.000 kn).

Čim je HDZ došao na vlast, ukinuo je razdvajanje mirovina, vratio deset posto bogatima te uveo jednako usklađivanje posebnih i radničkih mirovina, otvorio širom vrata doživotnom „otkrivanju“ i

registriranju novih branitelja, povećao sve vrste naknada i povoljnosti. No, osim Sindikata umirovljenika koji je na sjednicama Nacionalnog vijeća uporno zahtijevao reviziju i reformu sustava mirovina po posebnim propisima, te na to privolio i Maticu umirovljenika s kojom je zajednički obrazložio zahtjev u okviru radne skupine za mirovinsku reformu, drugi su mudro šutjeli iz straha da se ne uznemiri braniteljsku populaciju koja je šatorima i plinskim bocama izborila svoja netom uvećana prava. Tako je Ministar Pavić tek usputno ljutito rekao kako nema ništa protiv revizije mirovina po posebnim propisima, ali pri tom naglasio kako je riječ o stečenim pravima i zarađenim mirovinama, te da se ništa neće mijenjati, jer ne bi urodilo potrebnim promjenama. Tako je govorio Pavić i ostao živ.

Šest milijardi na grbači

Radnički sindikati su do pokretanja svoje inicijative #67jepreviše isto uredno šutjeli o povlaštenim mirovinama, a sada su nešto malo progovorili, te redovito podsjećaju kako je Europska komisija to postavila kao glavno pitanje mirovinske reforme u Hrvatskoj. Što je točno.

Ohrabreni time, sada su svi progovorili, jer što je previše, je previše. Tako je čak i ministar financija Marić suglasan

da bi se razdvajanjem mirovina stavio sa strane šest milijardi kuna godišnje koliko one koštaju, ali da to ne bi riješilo svu problematiku. Naravno, ministre, ne bi svu, ali bi zaustavilo hiperprodukciju umirovljenika s povlasticama.

Tako i dalje 25 posto mirovinskog fonda ide na mirovine prema posebnim propisima! A osnovni je problem, navodi sada glasno i ekspert Damir Novotny, što tih stotinjak tisuća povlaštenih umirovljenika ne radi, iako je većina njih sposobna raditi. „U ovom trenutku gotovo pola radno aktivnog stanovništva u Hrvatskoj ne radi i ne daje svoj solidarni doprinos prvom mirovinskom stupu.

I tu leži osnovni problem“, naglasio je Novotny. On tvrdi kako samo 17 posto umirovljenika odradi „puni radni staž“ za mirovinu, iako nigdje u zakonima ne postoji institut punog staža, niti je poznato o kojoj se brojci radi. Tako je i ova matematika labava.

Pitanje bez konsenzusa

Novotny ipak realno zaključuje kako su „najveći problem mirovine po posebnim propisima. To su ljudi koji su po političkim odlukama dobili neku vrstu mirovine, a to nije zapravo mirovina, nego socijalni transfer i oni su isključeni iz sfere rada. Paradoks je upravo veliki nedostatak radne snage, a da koji primaju takve povlaštene mirovine nisu na tržištu rada“ – zaključio je Novotny rekavši kako je riječ o vrlo ozbiljnom političkom pitanju oko kojeg se sigurno neće stvoriti konsenzus političkih stranaka.

Ministar branitelja Medved ipak nije javno prozvao ekonomske stručnjake Novotnyja te Nestića koji su se priključili detronizaciji nedodirljivosti povlaštenih mirovina. Medved je odšutio i kratku i jasnu izjavu ministrice obrazovanja Divjak kako je mirovinski sustav kakav imamo danas neodrživ, te dodala kako osobno misli da povlaštene mirovine trebaju biti težak izuzetak“.

Kad je riječ o političkom autsajderu Mirandu Mrišiću, Medved mu prijeti da će ga strpati u zatvor jer se usudio dotaknuti braniteljske mirovine. Mrišić je, naime, građanima poručio neka ne vjeruju vladajućima kada „mirovine po posebnim propisima tretiraju kao svete krave“ i pozvao ih je da stanu na kraj praksi HDZ-a da kupuje glasove na izborima. I k tome je dodao: „Mirovinska reforma premijera Plenkovića i ministra Pavića najbolji je dokaz da HDZ ima samo jedan cilj – zadržati vlast pod svaku cijenu i privilegije posebnih skupina kako bi na izborima dobili njihove glasove“.

Medved je prvo optužio cijelu javnost kako neosnovano manipulira podacima o braniteljima i njihovim mirovinama, a odgovoreno mu je kroz „užasno priopćenje“ Ministarstva branitelja kojim su ga optužili da „uznemiruje branitelje i da njegove izjave „dobrim dijelom podliježu kaznenom progonu“. Ako Medved i njegovo Ministarstvo nastave takvim načinima obračuna s narodom, neće u zatvoru završiti Mrišić, već će Hrvatska postati vječnim taocem hiperprodukcije branitelja. Ili je, možda, tikva ipak pukla?

Umiranje u getu ili u obitelji

Susjedi su mislili mjesecima kako je tiha starica iz garsonijere na katu iznad njij u zagrebačkom kvartu u središtu grada otputovala nekim rođacima ili otišla u toplice, jer pamte kako je prije nekog vremena pala na stepenicama i slomila kuk. A onda je počelo smrdjeti. Konačno su pozvali policiju i ovi su provalili u stan. Tamo su ih dočekali oblaci muha i – tijelo stare susjede. Hitno je provedena dezinsekcija, odvezeni ostaci na obdukciju, a otužni teški miris mrtvog tijela još se tjednima skrivao u hodnicima zgrade.

Nije to bio ni prvi, ni rijedak takav slučaj. Osamljeni i napušteni starci umiru sami, a katkad ih se mjesecima ne otkrije. Povezanost unutar obitelji sve više slabi, telefonski pozivi sve su rjeđi.

Novac i samo novac

Druga baka sa zagrebačke Trešnjevke isto je slomila kuk na stepenicama, ali svoje obiteljske kuće, u kojoj je živjela sa zaposlenim sinom, snahom i dvije unuke. Kako je vraćena iz bolnice, više nikada nije izašla iz stana sljedećih šest godina, ostala nepokretna i zarobljena u svojoj sobi.

Kad je sin vidio kako joj zdravstvo osigurava samo dva posjeta tjedno patronažne sestre, reorganizirali su svoje i bakine financije i osigurali joj njegovateljicu na pola radnog vremena za 3.000 kuna mjesečno. Sin i snaha bi joj prije posla promijenili pelene, a onda bi baka imala njegu barem dio vremena. Često je nazivala sina usred posla i on bi svaki put dojurio kući. Tako šest godina nisu imali godišnjeg odmora, uvijek „dežurni“ u popodnevoj smjeni za umiruću baku. Ova je obitelj imala novce i imovinu.

Susjeda apotekarica ne živi s bolešnom nepokretnom majkom sa sela, ali ima dovoljne prihode te plaća njegovateljice u tri smjene. Tako izgleda da je sve u novcu i obitelji. Ništa ili vrlo malo od organizirane društvene skrbi za humano umiranje.

Gdje se umire

Hrvatska nema mrežu javnih hospicija, što je uobičajeno u brojnim europ-

skim zemljama. Orijentacija umiranja je na vlastiti dom, gdje god je to moguće. Istina, u bolnicama ima sve više specijaliziranih palijativnih odjela ili odsjeka pri onkološkim i sličnim odjelima, a većina domova umirovljenika osnovala je neslužbene palijativne stacionare.

U novije vrijeme postoje i mobilni palijativni timovi, pa je tako Dom zdravlja Centar u Zagrebu još 2012. osnovao takav tim, te mu osigurao kvalitetnu edukaciju. Palijativni timovi odlaze u kućne posjete bolesnicima, posreduju i povezuju s drugim službama zdravstvene, socijalne i duhovne skrbi. Mobilni palijativni tim čine liječnik, medicinska sestra i vanjski suradnici koji, prema potrebi, pružaju psihosocijalnu i duhovnu podršku, podršku pri žalovanju te posudbu pomagala.

Sve na leđa obitelji

Obitelj kao temeljna socijalna jedinica ima najvažniju ulogu u palijativnoj skrbi, jer presudno utječe na sudbinu umirućeg pacijenta, odnosno o njoj ovisi kako će pacijent provesti svoje najteže trenutke kada je u terminalnoj fazi bolesti.

Dakle, sustav palijativne skrbi u Republici Hrvatskoj je zamišljen tako da se terminalne bolesnike smješta u palijativne jedinice samo kako bi se njihovo zdravstveno stanje privremeno, ne trajno, jer to naprosto u takvim teškim slučajevima nije moguće, poboljša do te mjere da umirući pacijent može doći u svoj dom kako bi u okruženju svojih najmilijih mogao umrijeti. Cilj palijativne skrbi je podizanje kvalitete života i umirućih i njihove obitelji/njegovatelja, ali hrvatski zakoni su u ovom području podnormirani. No, ipak se barijere pomiču. Tako će se još ove godine izmjenama Zakona o socijalnoj zaštiti uvesti i institut njegovatelja za starije osobe, čime bi se članovima obitelji omogućilo da uz naknadu skrbe o svojim starima.

Sigurno je da Hrvatska kasni u organiziranju palijativne skrbi, jer tek kad je legendarna liječnica Anica Jušić 1999.

godine osnovala Hrvatsku udrugu prijatelja hospicija, dobila je deklarativnu potporu Ministarstva zdravstva. Šokantno je što u Hrvatskoj postoji jedna jedina hospicijska jedinica - Regionalni hospicijski centar, čiji je osnivač spomenuta udruga, a izvršitelji pretežno dobrovoljci koji otkidaju od svog slobodnog vreme-

na i odmora kako bi radili na ostvarenju osnovnog ljudskog prava - prava na što kvalitetnije umiranje.

Muhe na ispraćaju

Danas Hrvatska za 26-47 tisuća bolesnika u potrebi za palijativnom skrbi godišnje ima skroman broj palijativnih ležajeva. Ipak, postoji kakav-takav Nacionalni program razvoja palijativne skrbi u Republici Hrvatskoj 2017. - 2020., a sve više i županije pokušavaju izgraditi potrebne kapacitete za privremeni smještaj palijativnih bolesnika. Tako je, primjerice, u Službi za produženo liječenje i palijativnu skrb Novi Marof Opće bolnice Varaždin izgrađen i opremljen bespovratnim sredstvima Europske unije najmoderniji centar za palijativnu skrb u Hrvatskoj. U tijeku je izrada županijskih strategija palijativne skrbi i time bi se trebao učiniti bitni pomak. Na posljetku treba naglasiti kako trenutno u Hrvatskoj službeno postoji samo jedan hospicij – Ustanova za palijativnu skrb hospicij „Marija Krucifiksa Kozulić“ u Rijeci. Hospicij je ustanova za umiruće koji nemaju obitelj ili obitelji nije moguće o njima skrbiti, a takvih je ležajeva premalo za hrvatske potrebe. I dok se to ne razvije i izgrade potrebni kapaciteti, zaboravljene starije i starci će umirati sami, a muhe će ih ispratiti na posljednji počinak. Može li drukčije?

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske

Za izdavača: Jasna A. Petrović, glavna i odgovorna urednica

Uređuje: Uredništvo

Adresa Uredništva: 10 000 Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2/II.

Info: telefon/fax: 01/4655 146; 01/4635 202

E-mail: suh@zg.t-com.hr; Web stranica: www.suh.hr

Grafički urednik: Zvonko Petrinjak

Tisak: 5. BOJA, Odra, 10020 Novi Zagreb

Temeljem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-01/7-96-01 od 20. 2. 1996. glasilo SUH-a je, kao proizvod iz članka 18. točka 13 Zakona o porezu na promet, oslobođen obveza plaćanja poreza na promet.

Cjenik oglasnog prostora (glasilo SUH-a i web stranica www.suh.hr): za jednu stranicu 4.000 kn; za pola stranice 3.000 kn i za četvrtinu stranice 2.000 kn.

Ogulila me medicina rada za 587 kuna!

„Produžiti vozačku dozvolu trebao bi biti jednostavan postupak, iako nije uvijek tako. Sjetila sam se ministrice koja je vozila tri godine bez dozvole, sve dok nije izazvala prometnu nesreću. Vjerojatno joj se nije dalo ići po liječničko uvjerenje i na MUP. No, običnim građanima privilegij da voze bez dozvole nije dan, već je to kažnjivo pa sam se informirala kakav je postupak. Na MUP-su me ljubazno uputili da sa sobom ponesem uvjerenje liječnika opće prakse i potvrdu medicine rada ako u dozvoli imam upisano kakvo ograničenje, zatim kupim biljege i uputim se k njima.

Moja mi je liječnica napisala uvjerenje o sposobnosti upravljanja vozilom, ali na prepreku sam naišla na medicini rada. Tamo sam očekivala da me upute samo na okulistički pregled jer imam ograničenje zbog nošenja naočala. Ali, zapelo je na dijabetesu. Naime, na uvjerenju moje doktorice opće prakse stoji da imam

dijabetes tipa 2 (kao i trećina vozača moje dobi). Zbog toga me je liječnica medicine rada prvo uputila na psihološko testiranje (?) i sama me pregledala (?), iako za vozače starije od 65 godina opći pregled nije obavezan.

Zatim me zatražila nalaze od dijabetologa. Kako nalaze nisam imala kod sebe jer nisam niti znala da ću ih trebati, pitala sam zar uvjerenje moje doktorice nije dovoljno. Ne, ona se sama željela uvjeriti u moje nalaze. Mogu li ih poslati internetom, pitala sam pogrešno misleći da bi to trebalo biti normalno. Ne, trebam bolničke nalaze na papiru, bila je odlučna. Pa odite doma po njih, vidim da ne stanujete daleko - dodala je. Nije mi preostalo drugo pa je nakon uvida u bolničke nalaze i okulističkog pregleda, zbog dijabetesa produžila dozvolu na četiri godine.

Dok sam plaćala 437 kuna (plus 150 kod okulista) pitala sam se što sam ustvari platila i zašto. Platila sam da bi liječnica koja nije moja i ne poznaje dobro moju situaciju, a k tome nije ni stručna (naime, stručnjakinja je medicine rada, a ne dijabetolog), procijenila moju zdravstvenu sposobnost. Naime, ona o mom dijabetesu može suditi samo na osnovi dijabetoloških nalaza, zato sam morala po njih. Dakle, u potpuno je istoj situaciji kao i moja liječnica opće prakse koja je u prednosti jer poznaje cijelu povijest svih bolesti godinama unazad i redovno me prati pa je sigurno kompetentnija za mišljenje o mojoj sposobnosti upravljanja vozilom.

Drugo je pitanje je li ona možda pogriješila kad je navela dijabetes, treba li ga navoditi ako ta bolest ne predstavlja problem odnosno dobro je regulirana. Jedno je sigurno, ja sam platila liječnici medicine rada da pročita moje nalaze! I još se uz to ponašala nepristojno i neprimjereno javnom servisu građana, što liječnici jesu.

Dobro je da nisu uveli plaćeni pregled za sve vozače starije od 67 godina, s obzirom na to da je prosječna mirovina u ovoj zemlji 2407 kuna. Ali to se nije dogodilo bez velikih polemika i uvjeravanja s jedne i druge strane. Tako je na primjer Josip Mataija, voditelj Službe sigurnosti cestovnog prometa MUP-a, iznio alarmantan podatak da su stariji vozači krivi za 70 posto prometnih nesreća u kojima sudjeluju. Doduše, ne bi se to reklo prema vijestima iz medija. Koliko smo puta pročitali kako je pijani mladić usmrtio jednu, dvije, tri osobe na cesti, na pločniku ili na pješačkom prijelazu? Svaki treći poginuli u prometu nastradao je zbog alkohola.

Teško da su ih pogazili pijani starci, a kamoli pijani dijabetičari. Naime, ono što Mataija nije naveo jest da stariji od 65 godina sudjeluju u tek osam do deset posto svih nesreća, dok vrlo mladi i mladi vozači izazovu otprilike trećinu nesreća na cestama. To jest, starci su daleko od rizične skupine vozača.

Je li onda sistem kod nas naprosto naopako postavljen, s obzirom na to da u EU nekoliko zemalja uopće nema propisane liječničke preglede za starije vozače, dok velika većina ostalih to propisuje, ali temeljem potvrde liječnika opće prakse, a ne nepoznatog liječnika medicine rada? Da ne spominjem SAD gdje moja prijateljica Helen koja ima 92 godine ili Tony od 89 svakodnevno voze bez da netko zbog dobi sumnja u njihove sposobnosti.

U polemici oko prijedloga zakona Sindikat umirovljenika Hrvatske i Matica umirovljenika Hrvatske predložili su logično rješenje, ono što je praksa u većini zemalja EU, da se ostane samo na uvjerenju liječnika opće prakse. I da pregled nije obavezan za sve starije od 65 godina. Jer kad razmislite, zašto onda uopće ići kod svoje liječnice po uvjerenje? Je li ovo dupliciranje posla nužno zato što jedan liječnik ne vjeruje drugom? Misli li liječnica medicine rada da moja liječnica laže da sam sposobna voziti? Ili je možda u pitanju nešto sasvim treće, pokušaj da i medicina rada zaradi na obaveznim pregledima i da se cijela priča svede na kupovinu uvjerenja? Jer, i to je ovdje sasvim moguće. (Jutarnji list, 18. svibnja 2019.)

Slavenka Drakulić

MUP odgovorio na upit: Prebacivanje loptice

Ministarstvo nadležno za Zakon o sigurnosti na cestama je Ministarstvo unutarnjih poslova. Uputili smo na elektronsku adresu MUP-a upit i zahtjev za tumačenjem postupanja u gornjem slučaju te zamolili za žurni odgovor jesu li sve instancije postupile sukladno Zakonu o sigurnosti prometa na cestama u slučaju koji iz osobnog iskustva opisuje kolumnistica i spisateljica Slavenka Drakulić (Jutarnji list, 18.5.2019.), te upitali ne bi li MUP trebao izraditi postupnik. Primili smo odgovor:

„Člankom 222. stavkom 2. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (Narodne novine, broj 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13, 92/14, 64/15 i 108/17) propisano je da se vozačka dozvola za upravljanje vozilima AM, A1, A2, A, B, BE, F i G kategorije izdaje se s rokom važenja od 10 godina.

Prilikom produljenja vozačke dozvole vozač je dužan podvrgnuti se zdravstvenom pregledu za vozača u slučaju kada je obveza zdravstvenog pregleda utvrđena zdravstvenim uvjerenjem na temelju kojeg je vozačka dozvola izdana.

Stoga, ako je vozaču u zdravstvenom uvjerenju navedena obveza ponovnog pregleda (kontrola), za produženje važenja vozačke dozvole mora se podvrgnuti zdravstvenom pregledu za vozača i donijeti uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti.

Zdravstvene preglede obavljaju zdravstvene ustanove i trgovačka društva koja obavljaju djelatnost medicine rada i specijalisti medicine rada u privatnoj praksi, a koje određuje Ministarstvo zdravstva. Određivanje vrste i opsega pregleda je u nadležnosti navedenog Ministarstva i propisano je Pravilnikom o zdravstvenim pregledima vozača i kandidata za vozače (Narodne novine, broj: 137/15 i 132/17).

Slijedom navedenoga, odgovor na vaše upite u vezi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti za upravljanje vozilom osobe koja ima dijabetes ili drugu bolest, kao i sadržaja uvjerenja koje se izdaje prilikom zdravstvenog pregleda, a što uključuje i određivanje ponovne obveze zdravstvenog pregleda, nije u nadležnosti ovog Ministarstva, već Ministarstva zdravstva. S obzirom na Vaše primjedbe upoznat ćemo Ministarstvo zdravstva kako bi se u budućnosti pronašlo optimalno rješenje u vezi zdravstvenih pregleda vozača.“

Očito je kako MUP prebacuje lopticu na Ministarstvo zdravstva, umjesto da zajedno razrade transparentan postupnik! Ovako ostajemo izgubljeni i oguljeni u raljama birokracije.

Brakom do društva i egzistencije

Proljeće je, iako to ne bi rekao Vaku-la. S očekivanim suncem dolaze i ljubavne primisli, neovisno o dobi. Možda ste čuli svoje unuke kako govore da se nalaze s nekime koristeći aplikaciju Tinder, Badoo itd., ali nekako ste uvjereni da je taj servis za online „hoda-nje“ rezerviran samo za mlade. No, tu se varate, jer umirovljenici sve češće koriste internetski servis ljubavni-oglasnik.net, a rezultat „spojaka“ među umirovljenicima je sve češće sklapanje braka.

Oženio bih Mirnu Maras

Jedan stariji gospodin tako je stavio jedan poprilično simpatičan oglas koji glasi: „Tražim mladu djevojku koja je lijepa kao Mirna Maras, koja ima noge kao Severina. Što ja za uzvrat nudim? Praktički u fizičkom smislu gotovo ništa. Ja sam sušta suprotnost. Kao što se vidi iz slike ružan sam k'o lopov, ravan k'o daska, noge košarkaške, jedino što (tako kažu djevojke) imam dobre guzove. Reći ćete, pa zašto onda tražim lijevu curu? „– stoji u potpisu Emil.

„Muškarac 66 godina, udovac u penziji, nema djece, SSS, dobrog izgleda, iz Murtera, dobro situiran, traži za ozbiljnu vezu i brak ženu do 60 godina“, stoji u drugom oglasu.

No, nisu samo muškarci ti koji traže družice; i kod suprotnog spola postoji jednak interes za druženjem i potencijalnim brakom. Ljubavi se rađaju i u domovima za starije i nemoćne, gdje se umirovljenici, dugogodišnji udovci ili samci, zaljubljuju te se sklapaju brakovi. Znaju se organizirati i velike svadbe.

Statistika sijede kose

Da se broj sklopljeni brakova među umirovljenicima u zadnjih nekoliko godina povećao, može se zaključiti i iz podataka Državnog zavoda za statistiku. Naime, 2016. godine među 40.000 vjenčanih u Hrvatskoj bilo je 486 muškaraca starijih od 60 godina te 269 žena. Godinu dana ranije, u istoj dobnoj skupini čak 509 muškaraca i 243 žene.

Valja napomenuti kako je broj brakova sklopljenih među umirovljenicima proteklih nekoliko godina najveći broj brakova do sada te kako su time umirovljenici postavili rekord u povijesti Hrvatske.

Naime, bračnih saveza među ženicama i nevjestama starijim od 65 godina u 2016. godini zabilježeno je čak 111, a parova starijih od 60 godina koji su izrekli sudbonosno „da“ bilo je čak 269. Najstariji ženik ima 97 godina, a najviše brakova u trećoj dobi sklopljeno je

u Zagrebu, Osijeku i Rijeci. Prema posljednjim podacima Državnog zavoda za statistiku (DZS), 2008. takvih je brakova bilo 83 da bi brojka narednih godinama blago padala i rasla te preklani dosegla svoj vrhunac.

Tuga praznog doma

Od 269 brakova u koje su ušli 60-godišnjaci i oni stariji, četvrtina ih je sklopljena u gradu Zagrebu, njih 70, dok je na drugom mjestu gradova ljubavi među starijima Osijek sa 14 vjenčanih parova u dobi 60+ pri čemu ih je na području Osječko-baranjske županije ukupno 25. Ipak, prvo mjesto prema ovom statističkom podatku pripada Primorsko-goranskoj županiji koja ima čak 30 takvih brakova, od čega je 11 parova treće dobi svoj potpis stavilo u Rijeci. Stariji se vole i u Splitsko-dalmatinskoj te Istarskoj županiji gdje ih se vjenčalo po 17, u Karlovačkoj 14, Zagrebačkoj 13, a u Šibensko-kninskoj sklopljeno je 11 brakova među osobama starijim od 60 godina.

Iz podataka Državnog zavoda za statistiku vidljivo je kako se brakovi sklapaju među udovcima i udovicama. Tako je u spomenutome razdoblju brak sklopilo njih 433, što govori kako umirovljenici ulaze u brak u starijoj dobi i zbog velikog problema s kojim se suočavaju – usamljenosti. Naime, prema jednom britanskom istraživanju, deset posto ljudi kaže kako je televizija njihovo glavno društvo. Istraživanje je provedeno u kampanji „Protiv usamljenosti“, a ono je pokazalo kako je usamljenost nezdrava kao 15 cigareta na dan ili alkoholizam.

Stariji ljudi koji se osjećaju usamlje-

no imaju 56 posto veći rizik od slabljenja nekih funkcija, primjerice, teže hodaju. I rizik od smrti kod njih bio je za 45 posto veći, otkrila je britanska studija. Stoga ne čudi ovaj trend među umirovljenicima u Hrvatskoj.

Muškarci su slabiji?

Indikativno je da je broj muškaraca starijih od 60 godina koji traže brak veći. Naime, mnogi od njih nude svoju imovinu i nasljedstvo mirovine ženama mlađima od sebe, u zamjenu za brigu o njima. Iz toga se daje zaključiti kako žene koje su mlađe od svojih ženika u brakove ulaze zbog lošijeg imovinskog stanja, koje može biti rezultat nižeg stupnja obrazovanja, dugotrajne nezaposlenosti, statusa samohrane majke i slično.

Ovakvi podaci o sklapanju brakova među građanima starije dobi u Hrvatskoj imaju nekoliko dimenzija, od one romantične, pa do socijalne i političke te otvaraju brojna neriješena društvena pitanja. Nisu svi takovi brakovi sklopljeni bez ljubavi i obrnuto, ali je indikativna diskrepancija između muškaraca starijih od 60 godina i žena iste dobi, jer oni jasno govore kako su upravo žene te koje zbog siromaštva i drugih društvenih problema, pristaju na brakove sa starijim ženicama jer najčešće nemaju osiguranu mirovinu, već je jedino tako mogu ostvariti.

Ljubav i interes se isprepliću. Međutim, najvažnije je i ovaj rodni aspekt rastućeg siromaštva i socijalnih nejednakosti muškaraca i žena u starijoj dobi uzeti u obzir prigodom kreiranja mjera i novih zakona, jer razlike – postoje.

Marta Hrčić Bijelić

Zašto nismo Njemačka?

Kada je krajem prošle godine ministar rada i mirovinskog sustava Marko Pavić predstavljao mirovinsku reformu, većina hrvatskih medija pozdravila je demografsku mjeru kojom se roditelju – majci ili posvojiteljici priznaje šest mjeseci dodatnog staža po djetetu. Naime, Pavićeva mjera je tragu *Direktive o ravnoteži poslovnog i privatnog života roditelja i skrbnika* koja je izglasana od strane Europske komisije u travnju ove godine. K tome, upravo su predstavnici Sindikata umirovljenika Hrvatske na Nacionalnom vijeću za umirovljenike i starije osobe godinama zahtijevali takvu rodno osviještenu regulativu.

I dok su svi mediji pozdravili ovu mjeru, jer će se tako ispraviti barem mali dječlić jaza u mirovinama muškaraca i žena, do kojega dolazi i zbog smanjene mirovinske osnovice u razdoblju korištenja roditeljnog dopusta, neki mediji njegov su prijedlog nazvali ambicioznim.

Ambiciozno i razborito

Zašto bi jedan od razboritijih poteza resornog ministra, koji doduše dolazi pod utjecajem i Europske komisije i potrebe za jačanjem demografskih mjera, bio (pre)ambiciozan, drugim riječima, što

je ambiciozno u tome da konačno krećemo stopama drugih, razvijenih socijalnih demokracija, kao što je primjerice ona u Njemačkoj i da konačno baš svim ženama, koje su uglavnom u svim reformama zakinite u mnogo pogleda, osiguramo da po djetetu dobivaju minimalno šest mjeseci dodatnog staža. To može biti samo pravedno i hvale vrijedno.

Zašto Hrvatska, država koja je još uvijek u tranziciji kao i primjerice Rusija koja svojim sugrađankama daje pet godina staža po djetetu, ne slijedi takav primjer ili primjerice zašto nismo već odavno postali država kao Njemačka koja je oduvijek među hrvatskim političarima služila kao primjer socijalno osjetljivog društva. Ili kao u Sloveniji da majka petero djece može četiri godine ranije u mirovinu.

Tragovima Direktive

U stvarnosti ovim Pavićem potezom, koji je tek pionirski, počinjemo doživljavati elemente socijalne države u praksi. Naime, ova mjera se odnosi samo na nove umirovljenice, koji će ići u mirovinu po novome zakonu, što u praksi znači sljedeće: ako netko ima dvoje djece, a koristio je roditeljni dopust, u trenutku kad bude išao u mirovinu, imat će godinu staža više - dakle i očevi i majke - rođene i posvojene djece, ovisno o tome tko je koristio porođiljni dopust. Zahvaljujući Komisijinoj *Direktivi o ravnoteži poslovnog i privatnog života roditelja i skrbnika* uvodi se mogućnost korištenja mjera, uključujući plaćenog roditeljskog dopusta (četiri mjeseca „rezervirana“ za oca, od kojih barem jedan mora biti neprenosiv na majku) do djetetove navršene 12. godine.

Ova Direktiva služi kao temelj svih budućih zakonskih i podzakonskih akata u državama članicama, i zbog nje Hrvatice koje će tek ići u mirovinu imaju nadnacionalnu zakonsku osnovu dobivati dodatni staž po svakom rođenom djetetu.

Još uvijek uglavnom žene idu na porođiljni dopust, jer očevi i kad to žele, često zbog straha od poslodavca ne mogu ili rijetko kad u praksi uspijevaju koristiti njegov dio, što drugim riječima znači da je Europska komisija na razini Europske unije prepoznala problem nekih država članica.

Zaustavljanje diskriminacije

Europska komisija je ovom *Direktivom* nastojala zakonski osigurati ženama ravnopravniji položaj u društvu jer

su žene još uvijek, čak i u razvijenim zemljama Zapadne Europe, diskriminirane i to višestruko.

No, eto pitanja: zašto samo šest mjeseci, i to samo dodatnog, staža, a ne više?

Naime, Pavićeva mjera, koja je ujedno i demografska, u praksi znači da se za svako dijete mirovina uvećava za 2,04 posto, uz pretpostavku da su ostvareni ostali uvjeti za mirovinu. Dakle nema ograničenja toga koliko se dodatnih godina staža može dobiti temeljem rođenja i posvajanja djece, ali najprije treba ostvariti osnovne uvjete, a to su životna dob i minimalni broj godina staža (15 godina).

Po novom zakonu žene će od iduće godine u prijevremenu mirovinu moći ići s 32 godine i četiri mjeseca staža i 57 godina i četiri mjeseca života. Pritom im se zbog ranijeg umirovljenja mirovina smanjuje za 0,3 posto za svaki raniji mjesec umirovljenja. Nova mjera priznavanja „roditeljskog staža“ umanjit će penalizaciju. Tako će se, primjerice, ženi s dvoje djece koja ide pet godina ranije u mirovinu primanja umanjiti za 14 posto, a ne za 18 posto, koliko bi se umanjila bez „roditeljskog staža“.

Zašto ne i za umirovljenice?

Međutim, sve majke među postojećim umirovljenicama, pa i one koje su se umirovile zadnjeg dana prošle godine (mjera vrijedi od 1. siječnja ove godine), zakinite su za takvu poboljšicu, iako postojeći rodni jaz iznosi čak 24,9 posto (prema preliminarnom izvještaju provedene analize stanja rodnog jaza u plaćama i mirovinama u Hrvatskoj, 2019. godina)

Stoga se postavlja pitanje zbog čega ministar nije predložio pravednije rješenje poput Njemačke, tako da se šest mjeseci dodatnog staža po rođenom i posvojenom djetetu doda i svim već umirovljenim ženama?

I drugo pitanje, zašto nije poučen primjerom Njemačke, u kojoj svaka žena, neovisno o radnom statusu, po djetetu dobiva dvije i pol godine, uveo takvu realističnu mjeru, kojom bi majke s npr. šestoro djece mogle dobiti 15 godina radnog staža i time steći jedan od hrvatskih uvjeta za mirovinu?

Ova stranica objavljena je u okviru dvogodišnjeg europskog projekta „Jednaka prava - jednake plaće - jednake mirovine - Širenje opsega implementacije akcija i zakonskih standarda rodne ravnopravnosti s ciljem dostizanja rodne ravnopravnosti i sprječavanja siromaštva u Hrvatskoj“, (REC-RGEN-PENS-AG-2017-820696-GPPG), koji s partnerima i suradnicima provodi Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova.

This article was funded by the European Union's Rights, Equality and Citizenship Programme (2014-2020)

“The content of this article represents the views of the author only and is his/her sole responsibility. The European Commission does not accept any responsibility for use that may be made of the information it contains.”

Vodič obveznog zdravstvenog osiguranja

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE U LIPNJU 2019.

NOVOSTI U OBVEZONOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

UPRAVNO VIJEĆE HZZO-a

16. svibnja 2019. godine održana je 40. redovna sjednica Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO). U nastavku donosimo najvažnije sa sjednice.

Novi lijekovi na listama lijekova HZZO-a

U redovnoj proceduri na osnovnu listu lijekova HZZO-a stavljena su 3 nova lijeka: **karfilzomib**, **iksazomib** i **daratumumab** za liječenje multiplog mijeloma.

Na dopunsku listu HZZO-a stavljen je **ciklosporin** za liječenje suhog oka.

Dodatno su na liste lijekova HZZO-a stavljene nove generičke i kliničke para-

lele te novi oblici i/ili nova pakiranja već postojećih lijekova.

Također su proširene indikacije za primjenu nekih lijekova koji se već nalaze na listama lijekova HZZO-a:

- lijek **pertuzumab** se može primjenjivati u adjuvantnom liječenju bolesnica s HER2 pozitivnim rakom dojke

- lijek **abirateron** kod novodijagnostičanog hormonski osjetljivog metastatskog karcinoma prostate

- lijek **aflibercept** kod oštećenja vida uzrokovanog neovaskularizacijom žilnice ili makularnim edemom.

Lijekovi koji se primjenjuju u prvoj liniji liječenja multiple skleroze (interferon i peginterferon beta, glatiramer acetat i teriflunomid) te dva biološka lijeka (etanercept i adalimumab) moći će se, na temelju preporuke bolničkog specijaliste i uz odobrenje povjerenstva za lijekove bolničke zdravstvene ustanove u kojoj

IZ SADRŽAJA:

- Novi lijekovi na listama lijekova HZZO-a

se osigurana osoba liječi, propisivati na recept HZZO-a te podizati u ljekarni na razini primarne zdravstvene zaštite.

HZZO je za navedeno osigurao financijska sredstva u ukupnom iznosu od 7.901.719,00 kuna.

Dodatni timovi hitne medicine na državnim cestama

Za potrebe provođenja hitne medicine na državnim cestama na području Republike Hrvatske tijekom turističke sezone od lipnja do rujna 2019. godine osigurana su dodatna financijska sredstva županijskim zavodima za hitnu medicinu.

Dodatni 21 tim hitne medicine organizirat će se za dežurstva na dionicama autocesta i državnih cesta.

Financiranje pripravničkog staža

HZZO će provesti natječaj za financiranje pripravničkog staža doktora medicine, doktora dentalne medicine, magistara farmacije i magistara medicinske biokemije i laboratorijske medicine u 2019. godini koji će se provoditi u zdravstvenim ustanovama i kod privatnih zdravstvenih radnika koji s HZZO-om imaju sklopljen ugovor o provođenju zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja.

- Dodatni timovi hitne medicine na državnim cestama

- Financiranje pripravničkog staža

- Kako koristiti Europsku karticu zdravstvenog osiguranja

KORIŠTENJE EUROPSKE KARTICE ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA

Europsku karticu zdravstvenog osiguranja (EKZO) **može se koristiti samo dok traje status osigurane osobe** u obveznom zdravstvenom osiguranju.

Naime, pravo na korištenje prekogranične zdravstvene zaštite za vrijeme privremenog boravka u državama članicama Europske unije (EU), zemljama EEP (Norveška, Island i Lihtenštajn) i Švicarske ostvaruje se sukladno pravnim propisima EU u području koordinacije sustava socijalne sigurnosti.

Člankom 19. Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (u daljnjem tekstu: Uredba) određeno je da pravo na neodgodivu zdravstvenu zaštitu za vrijeme privremenog boravka na području druge države članice mogu ostvariti osigurane osobe svake države članice.

Način korištenja prava detaljno je reguliran provedbenim propisima uz Uredbu, a dokument osnovom kojeg se pravo ostvaruje određen je Odlukom Administrativne komisije broj S1 o Europskoj kartici zdravstvenog osiguranja.

Svi navedeni EU propisi pravo na zdravstvenu zaštitu na području druge države članice uvjetuju statusom osigurane osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju matične države.

Stoga je i člankom 16. stavkom 2. Pravilnika o europskoj kartici zdravstvenog osiguranja ("Narodne novine", broj 144/14.) jasno određeno da se u slučaju gubitka statusa osigurane osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju EKZO više ne smije koristiti.

Slijedom navedenog pravo na korištenje zdravstvene zaštite u drugim državama članicama EU, EEP i Švicarske, a sukladno Uredbi, prestaje danom gubitka statusa osigurane osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju bez obzira na koje razdoblje je izdana.

O korištenju EKZO već smo svojedobno pisali, međutim radi što bolje informiranosti osiguranih osoba HZZO-a nije naodmet ponoviti.

Naime, osigurana osoba HZZO-a za vrijeme privremenog boravka na području država članica EU, EEP i Švicarske ostvaruje pravo na zdravstvene usluge

koje su potrebne iz medicinskih razloga, uzimajući u obzir prirodu zdravstvenih usluga i očekivanu dužinu privremenog boravka u državama članicama EU.

EKZO pokriva troškove neodgodive zdravstvene zaštite za koju liječnik zdravstvene ustanove kojoj se u inozemstvu osigurana osoba obrati smatra da se ne može odgoditi do planiranog povratka u Republiku Hrvatsku.

Neodgodivom zdravstvenom zaštitom smatra se i zdravstvena zaštita koja je u vezi s kroničnim ili postojećim bolestima (na primjer, kontrola visokog tlaka, potrebna terapija koju osigurana osoba uzima za kroničnu bolest), naravno samo u slučaju ako cilj putovanja nije planirano liječenje.

Također – neodgodive zdravstvene usluge su npr. i dijaliza, terapija kisikom, tretmani za astmu – no, radi korištenja tih usluga osigurana osoba obvezno prethodno mora zakazati termin u zdravstvenoj ustanovi u državi u koju namjerava putovati.

EKZO se koristi izravno kod ugovornih pružatelja zdravstvenih usluga pod istim uvjetima i po istoj cijeni, kao da je osigurana osoba, osigurana u državi boravka. To znači da će moguće biti u obvezi osobno snositi iznos sudjelovanja u troškovima zdravstvene zaštite, ako bi takvo sudjelovanje bile dužne platiti i osigurane osobe države u kojoj boravi.

Osigurana osoba može EKZO osobno preuzeti u regionalnom uredu odnosno područnoj službi HZZO-a prema mjestu prebivališta, u pravilu u roku od 8 radnih

dana od dana zaprimanja zahtjeva.

Također zahtjev za izdavanjem EKZO može se podnijeti putem web portala <http://www.cezih.hr/EhicRequest/request.html>.

U svojim ustrojstvenim jedinicama u Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku HZZO je postavio uređaje sa sustavima za uvođenje elektroničkih redova čekanja (redomate), na kojima, osim rednog broja, osigurane osobe mogu podići i svoju EKZO.

Redomati su postavljeni u Regionalnom uredu HZZO-a u Zagrebu na adresama Klovićeva 1 i Jukićeva 12, u Regionalnom uredu HZZO-a u Splitu na adresi Obala Kneza Branimira 14, u Regionalnom uredu HZZO-a u Rijeci na adresi Slogin kula 1 te u Regionalnom uredu HZZO-a u Osijeku na adresi Kralja Zvonimira 1.

EKZO se izdaje besplatno, na razdoblje u pravilu od tri godine, a uvjet za njezino izdavanje je utvrđen status osigurane osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju.

U slučaju da je osiguranoj osobi hitno potrebna EKZO te ne može čekati izradu kartice, izdat će joj se Certifikat koji privremeno zamjenjuje EKZO, za razdoblje od najduže 3 mjeseca. Izdavanje nove EKZO može zatražiti u roku od 30 kalendarskih dana prije isteka važeće EKZO.

Umirovljenicima koji žive u Republici Hrvatskoj, ali primaju mirovinu iz neke države članice EU-a, EEP-a ili iz Švicarske, odnosno iz više država članica EU-a, no ne i iz Republike Hrvatske, EKZO će izdati njihovo nadležno inozemno zdravstveno osiguranje.

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje - Direkcija
Margaretska 3, 10000 ZAGREB
www.hzzo.hr

Za nakladnika: ravnatelj Lucian Vukelić, dr. med. spec.
Urednice priloga: Veronika Laušin, dr. med. spec., zamjenica ravnatelja HZZO-a
Martina Furlan, dipl. iur. i Nevenka Mirković, dipl. iur.

BESPLATNI TELEFONSKI BROJEVI

za informacije obveznog zdravstvenog osiguranja: 0800 7979
za informacije dopunskog zdravstvenog osiguranja: 0800 7989

info.HZMO

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE

Zagreb, lipanj 2019., godina XII., br. 6

Zavod stipendira!

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje prvi je put sudjelovao na Job Fairu, najvećem sajmu poslova u Hrvatskoj, čiji cilj je upoznati studente s mogućnostima dodatnog obrazovanja, zapošljavanja, razvojem karijere u Hrvatskoj i inozemstvu te ih povezati s uspješnim poduzećima.

U Zavodu je pokrenut čitav niz projekata radi povećanja tehnoloških, organizacijskih i kadrovskih kapaciteta Zavoda, a korištenje suvremenih informacijsko – komunikacijskih tehnologija okosnica je tog razvoja. **Zavod želi dodatno pojačati svoj informatički tim mladim i ambicioznim arhitektima sustava, IT analitičarima, programerima, sistemskim administratorima, testerima i sistemskim inženjerima.** Iznimno je važno ulaganje u budućnost, stoga **Zavod planira stipendirati pet talentiranih i uspješnih studenata informatičke ili elektrotehničke struke** koji će u akademskoj godini 2019. - 2020. upisati prvu ili drugu godinu diplomskog sveučilišnog studija ili specijalističkog diplomskog stručnog studija.

Sajam poslova održan je 15. i 16. svibnja na zagrebačkom Fakultetu elektrotehnike i računarstva. Uz HZMO sudjelovalo je više od 100 vodećih hrvatskih tvrtki, a posjetilo ga je više od 4000 studenata.

HZMO pomaže članovima Udruge invalida rada Rijeka

Područna služba Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje u Rijeci, u suradnji s Udrugom invalida rada Rijeka, budući da su članovi te Udruge osiguranici koji su svoja prava ostvarivali preko HZMO-a, jedanput mjesečno upućuje svoje savjetnike u Udrugu invalida rada u Rijeci radi pružanja pomoći, davanja uputa i pravovaljanih informacija. O dolasku savjetnika radi davanja pravnih savjeta članovi Udruge i ostali zainteresirani obavještavaju se putem javnih medija i internetske stranice Udruge.

Najčešća pitanja odnose se na način ostvarivanja prava na invalidsku mirovinu i naknadu zbog tjelesnog oštećenja (priznanje i ponovno određivanje). Kako invalidi ne bi trebali osobno dolaziti u PS Rijeka, predstavnici HZMO-a ispunjene i potpisane zahtjeve preuzimaju i dostavljaju u rad.

Održani Međunarodni savjetodavni dani s predstavnicima slovenskog i srpskog osiguranja

U svibnju su, u organizaciji Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, održani razgovori s predstavnicima Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srbije i s predstavnicima Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije.

Razgovori s predstavnicima srpskog osiguranja održani su 8. svibnja u Slavanskom Brodu i 9. svibnja u Zagrebu. Osiguranici i korisnici prava iz mirovinskog osiguranja na razgovorima su dobili neposrednu pravnu pomoć, a predstavnici osiguranja dviju država razmijenili su podatke za 85 pojedinačnih predmeta u kojima je u tijeku postupak utvrđivanja relevantnih činjenica.

Razgovori s predstavnicima slovenskog osiguranja održani su 15. svibnja u Pulj-Pola i 22. svibnja u Zagrebu. Najčešća pitanja bila su u vezi s utvrđivanjem mirovinskog staža navršenog u Republici Sloveniji, ostvarivanjem prava na mirovinu iz slovenskog osiguranja te informativnim izračunom mirovine iz Slovenije.

Sljedeći savjetodavni dani s predstavnicima osiguranja ovih dviju država održat će se u listopadu u Republici Srbiji i u Republici Sloveniji.

Održani stručni razgovori s predstavnicima njemačkih ustanova nadležnih za provedbu uredbi EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti u području mirovinskog osiguranja

U Zagrebu su 22. i 23. svibnja 2019. održani stručni razgovori predstavnika Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO) s predstavnicima njemačkih ustanova nadležnih za provedbu uredbi Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti, Deutsche Rentenversicherung Bayern Süd (DRV Bayern Süd), Deutsche Rentenversicherung Bund (DRV Bund) i Deutsche Rentenversicherung Knappschaft-Bahn-See.

Hrvatsku delegaciju vodio je pomoćnik ravnatelja za provedbu uredbi Europske unije i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju Dražen Mršić, a njemačku delegaciju voditelj za područje međunarodnog socijalnog prava u Odjelu za temeljne propise DRV Bunda Ulrich Petersen i voditelj Odjela za mirovinsko osiguranje DRV Bayern Süd dr. Wolfgang Huber.

Tijekom ovih razgovora posebno je istaknuta važna uloga HZMO-a i njemačkih ustanova uključenih u projekt provedbe elektroničke razmjene podataka o socijalnoj sigurnosti (Electronic Exchange of Social Security Information - EESSI).

Riječ je o informatičkom sustavu putem kojeg će ustanove socijalne sigurnosti država članica Europske unije, Europskog gospodarskog prostora (EGP) te Švicarske Konfederacije razmjenjivati informacije brže i sigurnije na način propisan pravilima Europske unije *kako bi se od 1. srpnja 2019. razmjena papirnate dokumentacije zamijenila elektroničkom razmjenom podataka.* Cilj EESSI-ja je ubrzati razmjenu podataka između država članica da bi se ubrzalo rješavanje pojedinačnih predmeta uz primjenu propisanih zaštitnih mjera koje osiguravaju točnost i potpunost podataka te je *dogovorena suradnja radi uspješnog prelaska na elektroničku razmjenu podataka u cijelosti.*

KORISNICI MIROVINA - isplata u svibnju 2019.

Vrste mirovina	Broj korisnika	Prosječne svote mirovina
Prema Zakonu o mirovinskom osiguranju - ZOMO		
Starosna mirovina	498 485	2.647,79 kn
Starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika - čl. 35. ZOMO	28 960	3.588,07 kn
Starosna mirovina prevedena iz invalidske - čl. 58. ZOMO	82 772	2.319,71 kn
Prijevremena starosna mirovina	196 932	2.526,17 kn
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36. ZOMO	292	2.732,68 kn
Invalidska mirovina	118 712	1.991,79 kn
Obiteljska mirovina	221 617	2.005,76 kn
UKUPNO - ZOMO	1 147 770	2.435,20 kn

Korisnici koji su u 2019. godini prvi put ostvarili pravo na mirovinu - ZOMO	Broj korisnika	Prosječna netomirovina
Starosna mirovina	6 405	2.439,85 kn
Starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika - čl. 35. ZOMO	2 953	3.499,78 kn
Prijevremena starosna mirovina	3 679	2.663,47 kn
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36. ZOMO	7	3.390,22 kn
Invalidska mirovina	839	1.726,16 kn
Obiteljska mirovina	3 559	2.060,61 kn
UKUPNO	17 442	2.555,14 kn

Prosječna starosna ZOMO mirovina s mirovinskim stažem od 40 i više godina	101 064	3.704,57 kn
Prosječna ukupna ZOMO mirovina s mirovinskim stažem od 40 i više godina	188 714	3.409,25 kn
Korisnici najniže mirovine kojima je mirovina određena prema ZOMO	253 610	1.587,48 kn
Korisnici najviše mirovine kojima je mirovina određena prema Zakonu o najvišoj mirovini	1 778	6.876,82 kn

Ukupan broj osiguranika	1 545 525
Ukupan broj korisnika mirovine	1 240 948
Odnos broja korisnika mirovina i osiguranika	1 : 1,25
Korisnici mirovina - muškarci (45,92%)	569 813
Korisnici mirovina - žene (54,08%)	671 135
Prosječan mirovinski staž za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO	31 godina
Prosječna dob za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO	71 godina
Prosječan mirovinski staž za korisnike starosne mirovine ostvarene u 2019. godini - ZOMO	31 godina
Prosječna dob za korisnike starosne mirovine ostvarene u 2019. godini - ZOMO	64 godine
Potrebna sredstva za isplatu mirovina i mirovinskih primanja	3.457.000.000 kn

Uređuje i grafički priprema:
Ured za odnose s javnošću HZMO
A. Mišanovića 3, 10000 Zagreb

www.mirovinsko.hr
e-mail: urednistvo@mirovinsko.hr
faks: 01/4595-168

Uvijek je pravo doba

Sajam za zrele generacije „Pravo doba“ održan je po peti put na zagrebačkom Velesajmu od 16. do 18. svibnja 2019. godine, a na njemu je među umirovljeničkim udrugama, sudjelovalo Povjereništvo SUH-a Grada Zagreba, gdje je predstavilo aktivnosti nekih podružnica te Pravnog i Psihološkog savjetovališta. Tako su zainteresirani posjetitelji na SUH-ovom štandu mogli porazgovarati s psihologinjom Biserkom Budiškom i dobiti psihološki, a s pravnikom Antom Kuprešakom pravni savjet.

Svakog od tri dana trajanja sajma predstavile su se tri podružnice, Udruga SUH Samobor, Studentski grad te Peščenica. U kulturno-zabavnom programu sudjelovale su podružnica Kraš s recitalom autorske poezije koju su izvele članice Ljiljana Marković i Ana Bera te Ankica Šoštarčić, a potom s korisnicima Doma za starije Trešnjevka uz gitaru otpjevale par pjesama. Uzbudljivo je bilo 18. svibnja kad su na glavnoj pozornici nastupile članice podružnice SUH-a Studentski grad s „Linijskim plesom“ a podružnica Peščenica s poezijom koju je izveo njihov član Željko Orlović. Podružnica Peščenica istog dana održala je kreativnu radionicu crtanja na staklu.

Vesna Bečić

ISTRA

Dežurstva na štandovima

SUH je bio uključen od prvog dana u Inicijativu #67jepreviše. Prisustvovali su sastanku povjerenika sindikata sa čelnicima triju sindikalnih središnjica u Puli, a nakon toga su se uključili svi predsjednici podružnica i ogranaka. Od početka akcije imali su stalni kontakt s koordinatorom za Istru, Slobodanom Kaporom, kojem su nudili pomoć tamo gdje im je trebalo za popunjavati volonterima.

Sindikati radnika nisu imali volontere iz svojih sindikata u Fažani, Medulinu i Vodnjanu te djelomično u Pazinu, pa je SUH-a pokrio taj dio. U ovim je gradovima te u Umagu i Novigradu, gdje su SUH-ovci samoinicijativno prikupljali potpise, bilo aktivno više od 40 aktivista. Samo u Puli, gdje je na posebnim štandovima dežuralo 20 članova, prikupljeno je više od tisuću potpisa. Čestitke!

Vladimir Buršić

DUGO SELO

5.000 potpisa

SUH-ova podružnica Dugo Selo, na čelu s predsjednikom Milivojem Marićem, koji je bio koordinator za prikupljanje potpisa za referendum #67jepreviše, uključila se od prvog dana akcije.

Odmah su postavljeni štandovi na željezničkom kolodvoru, kraj OŠ Dugo Selo kao i ispred ambulante u Dugome Selu, gdje je desetak SUH-ovih volontera neumorno prikupilo oko 5.000 potpisa.

Milivoj Marić

ZAGREB

Akcija „Štand dobrote“

Na zagrebačkim tržnicama Dolac, Kvatrić, Trešnjevka, Jarun i Utrine u subotu 11. svibnja 2019. godine organizirana je akcija „Štand dobrote“, kojoj je svrha bila edukacija javnosti o problemu bacanja hrane te jačanje uloge domaćih proizvođača na tržištu. „Štand dobrote“ organizirala je humanitarna udruga Portal Dobrote, čija je misija promicanje humanih osjećaja uzajamnosti i solidarnosti u društvu, senzibiliziranje javnosti za potrebe društva te širenje dobrote i ljubavi prema čovjeku, a projektu se pridružilo i Povjereništvo SUH-a Grada Zagreba. Akciji su se odazvali brojni volonteri Povjereništva, a prema riječima voditeljice udruge Sanje Bijonda, još jednom se pokazalo kako su upravo stariji građani najpotrebitiji te da upravo njima treba pomoć u hrani, koja im je ovom prilikom podijeljena.

Nekoliko puta godišnje udruga Portal Dobrote organizira „Štandove dobrote“ gdje se na gradskim tržnicama na izdvojenu klupe stavljaju viškove proizvoda prodavača, koji bi inače završili u smeću jer se ne mogu prodati sljedećeg dana, a zdravstveno su još uvijek ispravni. Istovremeno, iz Udruge pozivaju sve građane u potrebi da hranu mogu uzeti s klupe na kojoj će biti prikupljena. Ako nakon akcije „Štand dobrote“ ostane višak hrane, on se u pravilu pošalje u Pučku kuhinju.

Vesna Bečić

Vjerni Laktašima

Pun autobus sa 53 člana Udruge SUH Osijek ugodnog jutra 8. svibnja 2019. godine krenuo je na put prema Termama Laktaši. Po dolasku u hotel članove i članice SUH Osijek dočekalo je osoblje hotela i liječnica Dušica Jokić, koji su ih srdačno pozdravili. U sali je organiziran doček s pićem dobrodošlice i kavom. Nakon pregleda, članice i članove osječke podružnice SUH-a dočekali su terapeuti, koji su odmah napravili raspored terapija.

Terapije su se odvijale u medicinskom dijelu, na bisernom izvoru, vježbe razgibavanja u bazenu, kao i vježbe na otvorenom kada su nam vremenski uvjeti bili povoljni te su članovi i članice na kraju prošli obuku u školi nordijskog hodanja.

Pretposljednog dana boravka poslije večere uz živu glazbu članice i članovi udruge su se opustili uz pjesmu i ples.

Moglo bi se reći da su članovi i članice u dobroj kondiciji i raspoloženju te su neumorno plesali kola i druge plesove. Najstariji bračni par, gospodin i gospođa Poštić sa 80+, nije odoljelo atmosferi i veselju, koje je vladalo te je sa užitkom zaplesao.

Putujući kući u busu je provedena anketa među članicama i članovima osječke podružnice SUH-a te prigodom koje se saznalo kako svi imaju želju da 2020. godine opet dođu u terme Laktaši.

Mato Obradović

ZAGREB Tribina za zdravo starenje

Povjereništvo SUH-a Zagreb je 29. svibnja 2019. godine organiziralo tribinu *Aktivno i zdravo starenje*, koje su okupljenim SUH-ovcima održale liječnica Tanja Ćorić i nutricionistkinja Manuela Maltarić iz Zavoda za javno zdravstvo Andrija Štampar.

Liječnica Ćorić govorila je o starenju, kao stalnom procesu koji je postupan i izrazito individualan progresivan proces smanjenja strukture i funkcije organa i organskih sustava, počevši od začeca do smrti. Prema definiciji UN starost je određeno životno razdoblje povezano s kronološkom dobi koje započinje nakon 65 godina starosti i dijeli se na raniju starost od 65 do 74 godina, srednju od 75 do 84 i duboku starost od 85 i više godina.

Kronološka dob nije istovjetna s biološkom starošću. Zdravo starenje znači očuvanje funkcionalne sposobnosti pojedinca za obavljanje svega kako bi osigurao odgovarajuću svakodnevnu kvalitetu življenja neovisno o kronološkoj dobi (biološko, psihološko i socijalno funkcioniranje).

Pozitivno zdravstveno ponašanje kao što su: primjerena osobna i okolišna higijena, primjerena tjelesna i mentalna aktivnost, pravilna prehrana, nepušenje, kontrolirano uzimanje lijekova i pozitivna okolina te izbjegavanje alkoholnih pića odgoditi će pojavu kroničnih bolesti i/ili njihovih komplikacija te unaprijediti kvalitetu života osoba starije životne dobi.

Nutricionistkinja Malterić okupljenima je govorila o zdravoj prehrani u starijoj dobi te predstavila osam prehrambenih pravila za starije osobe, s naglaskom na zdravo i umjereno kretanje.

Referentni centar Ministarstva zdravstva za zaštitu zdravlja starijih osoba u Službi za javnozdravstvenu gerontologiju Nastavnog zavoda za javno zdravstvo „dr. Andrija Štampar“ izradio je *Vodič/15 uputa za aktivno zdravo starenje* u kojem su navedene najvažnije preporuke za postizanje zdravog starenja, a dostupan je na internetskoj stranici www.stampar.hr/gerontologija.

Marta Hrzić Bijelić

VRBOVEC Po kanalima Kopačkog rita

U subotu 18.5.2019. godine 57 članova SUH-a Podružnice Vrbovec krenulo je na jednodnevni izlet u Kopački rit. Na putu su stali u Osijeku i proveli dva sata u razgledavanju Tvrđe uz stručnu vodičkinju koja im je ispričala sve o povijesti starog grada.

Na ulazu u Kopački rit predstavljen im je nacionalni park, a osobito im se dopao kratki film „Kopački rit kroz četiri godišnja doba“. Zatim su krenuli prema pristaništu, ukrkali se na brod i krenuli na vožnju po kanalima parka. Uz vožnju slušali su o veličini parka te broju i vrstama ptica, gmazovima i ostalim vrstama životinja koje obitavaju na tom području.

Po povratku putnici su bili umorni, ali zadovoljni onim što su čuli i vidjeli na izletu.

Zlatko Hrzić

Sport, pivo i masaža

U svibnju 2019. već prvi utorak u mjesecu, nakon redovitog sastanka, održana je tribina tajnika HUZP-a Tomislava Lončara za edukaciju članova o potrošačkim pravima. Projekt EU-a, radionice bubnjanja, potaknule su još zainteresiranih članova na uključivanje. Na manifestaciji „Pravo doba“ koja se održavala na Zagrebačkom Velesajmu, članice podružnice Studentski grad predstavile su se plesovima, kako društvenim, tako i linijskim, a na štandu Povjereništva SUH-a Grada Zagreba moglo se vidjeti pregled djelovanja podružnice, kako kroz kreativne radove, tako i projekcijom.

Na izlet se u svibnju išlo u Pakrac gdje se posjetio Gradski muzej i Muzej vojne i ratne povijesti s svojim bogatim zbirka-ma, dok se imalo šta čuti o pravljenju piva „Grof“ i „Grofica“ u Pivovari „Slavonika“, koje se tamo moglo i kušati. Potom se vrijeme provelo u Planinarskom domu Omanovac na obroncima Psunja. Obzirom da se u obližnjem gradu Lipiku taj dan održavao Sajam cvijeća, nije se moglo zaobići njegovo obilaženje, gdje se moglo vidjeti niz zanimljivih kreacija od cvijeća te rasplesati uz tamburaše.

Članice su sudjelovale i na Festivalu redovnog tjelesnog vježbanja gdje su pokazale linijski ples koji vježbaju jednom tjedno, a koji je prisutnima bio vrlo zanimljiv, tako da su se mnogi zanimali kako se mogu uključiti.

Krajem mjeseca, iako vrijeme nije bilo obećavajuće, dvadesetak članova sudjelovalo je na Jarunskim susretima, gdje su osvo-

jene medalje u preciznosti i visećoj kuglani. Međutim, medalje su manje bitne, najbitnije je bilo ugodno druženje u prirodi.

Tajlandska masaža je dobrodošla mnogima, tako da se i ona nastavila jednom mjesečno održavati, kao i redovito mjerenje tlaka i razine šećera u krvi. Putem Poljske firme Benefit Systems d.o.o. omogućilo se članovima korištenje, testne kartice kojom mogu jednom dnevno besplatno koristiti sportske objekte na području RH do kraja lipnja.

Zbog europskih izbora nije se mogla odraditi multikulturalna večer s mladim volonterima iz raznih zemalja Europe, pa se to učinilo 4. 6. 2019. gdje su isti predstavili sebe, svoju zemlju, kulturu, običaje i naravno kuhinju. Svako je nešto napravio ili donio iz zemlje iz koje dolazi, a članice ove podružnice su isto tako napravile domaći meni od sira i vrhnja, mladog luka i špeka, do kolača i nezaobilazne Jadranske Rapske torte koja je nestala u trenu.

Snežana Živčić

PODSLJEME - ZAGREB

Sarajevo u srcu

Ako kraj sebe imate nasmiješena lica prijatelja, onda će i dugotrajno putovanje autobusom biti radosnije i smislenije. Smijeh, simpatične priče, glazbeni hitovi, pridonijeli su zabavnoj i ugodnoj vožnji. Dobro raspoloženje iz autobusa prenijelo se na sve dane boravka u Sarajevu.

Prvog dana, uz pratnju lokalnog turističkog vodiča, obišli su najznačajnije znamenitosti grada, od Baščaršije, gastronomskog središta Sarajeva, gdje su smještene najpoznatije sarajevske ašćinice (restorani), buregdžinice, ćevabdžinice, preko mostova na Miljacki, džamije i crkve, do arheoloških nalazišta u starom gradskom središtu.

Drugog dana boravka u Sarajevu bili su na izletu u parku prirode Vrelo Bosne, jednom od najljepših izletišta koje pripada među prvoklasne prirodne ljepote Bosne i Hercegovine.

Ivan Ročić

SPLIT

13 potpisnih knjiga

Splitska podružnica SUH-a u Gradu Splitu imala je samo jedan štand na kojem su predsjednica Asja Tomin i njezina zamjenica Vinka Ivelić naizmjenice prikupljale potpise, jer im policija nije dozvolila još jedan štand. Volonteri splitske podružnice SUH-a su za vrijeme prikupljanja potpisa bili na davno dogovorenom putovanju u Grčkoj, inače bi se i oni priključili, te prikupili da-leko više potpisa.

Splitska podružnica od SUH-a je na početku uključivanja u akciju prikupljanja potpisa dobila pet potpisnih knjiga, a vratila ih je 13, što je iznenadilo kolege i SSSH-a. Tako je zahvaljujući naporima splitske podružnice prikupljeno je čak 1.300 potpisa!

SPLIT

Grčke putešestvije

Još jedan odlično odrađen realiziran program u suradnji s agencijom Vagari. Odveo je autobus pun splitskih SUH-ovaca kroz već poznata mjesta do Ohrida, gdje inače često odlaze, no ovaj put produžili su do Grčke. Posjetili su Meteore, ogromne stijene koje se uzdižu 500 metara u visinu, što ih je sve impresioniralo. Prema programu put ih je odveo i u Delfe. To je prekrasan arheološki lokalitet antičke Grčke. U Ateni su odsjeli u hotelu Dorian IN odmah ispod Akropole tako da su bili osupnuti pogledom na Partenon i Atenu. Izlet na Poliponez, Mykines i Epidaurus bio je neopisiv.

Oproštajna večera bila je veličanstvena uz grčke specijalitete te uz kulturni program. Povratak je bio vrlo ugodan. Svi članovi su bili oduševljeni i prepuni lijepih dojmova.

Merica Ličina

Ribe iz doba dinosaura

Mjesec svibanj „obdario“ je sve krajeve Hrvatske s previše kišnih dana. No, bez obzira na nepovoljne vremenske uvjete pulski SUH-ovci su uspjeli realizirati planirane izlete. Započeli su s jednodnevnom izletom u Aquatiku Karlovac, a zatim u Rastoke. Akvarij ih je oduševio postavom nevjerovatne slatkovodne ribe, a najupečatljivija bila je jesetra iz doba dinosaura.

Nastavak putovanja odveo ih je u Rastoke. Vodičkinja, dobra vila Mirjana, provela ih je do prekrasne vodene raskoši Rastoka i ispričala vilinske priče o porijeklu naziva pojedinih vodopada, ali i o nekadašnjim mnogobrojnim mlinovima. Vidjeli su samo dva aktivna mlina i to „staremodni“ sa drvenim lopaticama gdje. Kate i moderan – željezni, mlade obitelji. Okus brašna tek samljevenog kukuruza – poseban! U Pulu su se vratili nakon dobrog i obilnog ručka u Restoranu Mirjana & Rastoke – zadovoljni i s novim stečenim znanjem, ali i obožavajući ljepotom i posebnosti pojedinih slatkovodnih riba i prekrasnim vodenim tokovima i slapovima.

Usljedio je redoviti jednodnevni izlet u Trst. Trošili su dio mirovina na lijekove (tamo su ipak pristupačnije cijene); ali i na traženi namaz Nutella, jer se ipak razlikuje od onog što

se kupuje u Hrvatskoj, jer u domaće trgovine dolazi Nutella proizvedena za zemlje istočne Europe, te je kvaliteta sirovina sigurno različitog porijekla.

Šećer na kraju! Višednevni izlet od pet dana s dva autobusa s ukupno 100 osoba odveo ih je na prekrasan Dugi Otok. Aranžman je ponudio Hotel Luka u mjestu Luka na Dugom otoku, gdje su i odsjeli. Domaćin i vlasnik Hotela Lovre Gačina i njegovi suradnici pokazali su im taj biser Jadrana. Svugdje zelenilo, stabla, makija, trava, cvijeće, prirodne plaže, bistro čisto more, stijene... prekrasni Park prirode Telašćica, slano jezero, Kornatski otoci, najviši svjetionik na Jadranu, tunel u stijeni i moru iz nekog drugog vremena... degustacije meda, mednih proizvoda, kozjeg i kravljeg sira, rakija sa različitim dodacima od meda do različitih trava, odlično vino ... neopisivo – treba isprobati!

Prije povratka u Pulu, sa Dugog Otoka krenuli su trajektom do Zadra, gdje su se zaustavili poslušati morske orgulje i ogledati Pozdrav suncu, crkvu Sv. Donata, Stub srama... Nastavili su preko Paškog mosta do grada Paga. Lagana šetnja gradom uz pokoje piće te odlazak do Kolana na Pagu u Siranu Gligora. Razgledali su Siranu, degustirali odličan sir, a uz njega i pršut, vino... Baš odlično! Veliki dio SUH-ovaca kupio je te proizvode, kako bi u Puli ponovili to iskustvo i na domaćem terenu.

Bruna Jovanović

UMAG

Laktaši – treći put!

Članovi Podružnice SUH-a Umag po treći su put ponovili boravak u Termama Laktaši, gdje su boravili od 18. do 28. ožujka 2019. godine. Autobus sa 56 putnika dočekalo je ljubazno osoblje ispred hotela „San“, gdje im je prezentiran plan boravka i terapija, te raspored pregleda kod liječnika, tako da su neki članovi po dolasku mogli započeti s terapijama.

Sljedećeg dana organizirano je razgledavanje grada Laktaši, uz pratnju stručnog vodiča. Sudionicima su se također nudila različita stručna predavanja vezana uz zdravlje i rekreaciju. Veseli SUH-ovci mogli su naučiti i kako izraditi domaću pitu, a organiziran je i izlet u Nacionalni park Kozara, gdje je nakon obilaska spomenika i muzeja, bio poslužen vojnički grah. Neki članovi su individualno odlazili na kraće izlete u okolici Laktaša ili do Banja Luke. Prema običaju u hotelu su bila organizirana druženja uz plesne večeri, tako da su umirovljenici pokazali da imaju još snage, kad ih pokrene dobra muzika, pa uspijevaju zaboraviti razne boljke.

Na žalost ovog puta su neki članovi imali malih poteškoća s virozama, ali uz njih je bila požrtvovna liječnica dr. Dušanka Jokić.

I tako je došao kraj boravka. Bili su srdačno ispraćeni od stručnog tima, na čelu s direktoricom Mirjanom Čomić, s pozdravom – doviđenja.

Marija Pertot

DONJI MIHOLJAC

Sportsko natjecanje na izletištu Stara Drava

Druga SUH-a Donji Miholjac 18. svibnja 2019. godine održala je Sportsko rekreativno natjecanje na izletištu Stara Drava. U goste su pozvali drage prijatelje iz Udruženja umirovljenih obrtnika Osijek. Ukupno se okupilo 90 članova s gostima, što je do sada najveći broj natjecatelja. Ovo okupljanje, kao i prijašnjih godina, nije samo natjecateljskog duha, nego i prigoda za sklapanje novih poznanstava i druženje u prirodi. Discipline natjecanja su bili pikado za žene, pikado za muškarce, kartanje belota mješovito, nošenje jajeta u žlici, bacanje krike i šah.

A eto i pobjednika: u belotu Ivan Petrović i Ivan Mikić; u pikadu za žene Mirjana Hečej; u pikadu za muškarce Franjo Perković; u bacanju krike Rudolf Haršani; a u šahu Zvonimir Petrović.

Poslije natjecanja nastavljeno je lijepo druženje, uz glazbu i dobar fiš, sve do večernjih sati. Predsjednik Udruge SUH-a Donji Miholjac Zlatko Risek s nimalo žaljenja čestitao je pobjednicima koji su ovoga puta većinom bili iz osječke obrtničke udruge. Glavno da je bilo veselo!

MASOVNO KUPOVANJE LIJEKOVA Oprez, većina preparata su lažni

Po potrošnji lijekova smo među onima koji ih troše previše. Pored onih lijekova koje dobijemo na recept od naših liječnika, sve je više reklama koje nam nude lijekove koji rješavaju probleme bolesnih zglobova, napuhamih crijeva, depresivnih stanja i slično.

Reklame ne navode nuspojave

Međutim iza reklama slijedi i obavijest koju spiker prebrzo izgovara i slova koja prebrzo nestanu sa ekrana, a upućuju nas na to da se o svim rizicima i nuspojavama reklamiranog lijeka raspitamo kod svog liječnika ili ljekarnika.

Znači svu odgovornost oko mogućih loših učinaka uzimanja tog lijeka proizvođač prebacuje na potrošača, koji bi se o tom lijeku prije samog korištenja trebao raspitati kod liječnika ili ljekarnika. Budući da se jako malo potrošača doista o tome i raspita, sva odgovornost ostaje na njima.

Bezreceptni lijekovi

Bezreceptni lijekovi su lijekovi za koje ne treba prethodna liječnička preporuka jer su namijenjeni liječenju simptoma ili stanja koje pacijenti lako prepoznaju sami te koji su namijenjeni za bolesti, odnosno stanja, koja ne zahtijevaju liječnički nadzor i uputu.

Izdavanjem lijekova bez recepta pacijentima se osigurava brža i lakša dostupnost lijeka, jer ga mogu kupiti u slobodnoj prodaji bez prethodnog posjeta liječniku, ali pod uvjetom da lijek zadovoljava stroge uvjete za takav način izdavanja i uz nužnu stručnu procjenu magistra farmacije. Magistri farmacije pacijentu mogu uskratiti izdavanje bezreceptnog lijeka, ako stručno procjene da bi se time moglo ugroziti njegovo zdravlje.

Praksa s bezreceptnim lijekovima

No, u praksi se vrlo rijetko susrećemo s time da je neko me uskraćena kupnja lijeka, jer ipak je važnije prodati lijek i k tome dobro zaraditi, ne mareći pritom za eventualne nuspojave, koje bi pacijent, odnosno potrošač mogao imati. Stoga bi

valjalo promijeniti ponašanje i uvijek obavezno prije kupnje ljekarnika upitati sve o mogućim nuspojavama toga lijeka.

Što su nuspojave?

Nuspojava je svaka neželjena i štetna reakcija na lijek. Svi lijekovi mogu uzrokovati nuspojave, no ne moraju se pojaviti kod svakoga. Mogu biti blaže, poput osipa, do vrlo ozbiljnih, poput srčanog udara.

Dodaci prehrani

Važno je razlikovati bezreceptne lijekove od drugih proizvoda koji se nalaze u slobodnoj prodaji poput, primjerice, dodataka prehrani. Dodaci prehrani, za razliku od lijekova, ne služe liječenju, već samo pomažu u održavanju zdravlja. Dodaci prehrani regulirani su zakonodavstvom o hrani te se kontrola njihove kvalitete prvenstveno odnosi na analizu zdravstvene, odnosno sanitarne ispravnosti, ali ne i na dokazivanje djelotvornosti, kao što je to slučaj kod lijekova.

Prodaja lijekova putem telefona

Sve je češća prodaja lijekova i dodataka prehrani putem telefona ili interneta. Prema objavi HALMED-a – agencije za lijekove, nitko u RH nije ovlašten prodavati lijekove putem interneta, a prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije više od 50% lijekova koji se prodaju putem interneta jesu krivotvorine.

Dakle, treba se kloniti takve kupnje, jer su ponude preko telefona uglavnom takve da nastoje uvjeriti kupca da upravo taj lijek ili proizvod rješava sve njegove probleme, te da u slučaju nezadovoljstva može proizvod vratiti. Osim što su ti proizvodi nesigurni, najčešće su puno skuplji od onih koje možemo kupiti u ljekarni, a ako želite vratiti proizvod i zatražiti povrat novca, ili se nitko ne javlja ili ne žele vratiti novac.

Registar „NE ZOVI“

Budući da su takve ponude sve učestalije i sve agresivnije, predlažemo potrošačima da se kod svog operatora prijave u registar „NE ZOVI“ i tako izbjegnu mogućnost učestalog naviđanja.

O tom registru i načinu prijave, kao i o svim ostalim pravima potrošača možete se raspitati na besplatni telefon 0800 414 414 ili pogledati na web stranicu www.szp.hr

Što ako trošimo previše antibiotika?

Raste i potrošnja antibiotika te sve češće čujemo kako pacijenti sami traže antibiotik, a liječnik rijetko odbije pacijente koji ga traže. S prevelikom upotrebom antibiotika raste i otpornost organizma na antibiotike, stoga lako možemo doći u situaciju da antibiotik ne djeluje. Svjetska zdravstvena organizacija objavila je podatak kako godišnje umre oko 25.000 ljudi kojima niti jedan antibiotik nije mogao pomoći. Stoga oprezno, trošite ga samo kada vam je to liječnik prepisao!

Ana Knežević

Savjet

Aparat zarobljen u administraciji

Obratili smo se Europskom potrošačkom centru Hrvatske, koji je, kao dio Ministarstva gospodarstva, nadležan za pomoć domaćim potrošačima u prekograničnim pritužbama. Već godinu dana čekamo na popravak aparata za kavu mađarske tvrtke i nije nam preostalo drugo nego cijeli slučaj izložiti EPCH-u. Na žalost, nakon dva mjeseca telefonskih poziva i slanja e-mailova, nismo dobili odgovor. M.R., Zagreb

Europski potrošački centar Hrvatska trebao bi pružati savjete i osiguravati besplatne informacije potrošačima o načinu prekogranične trgovine, te im ujedno, u slučaju kršenja prava, pomagati u rješavanju prekograničnih sporova i pritužbi. U pravu ste da ima jako puno prigovora na njihovu ažurnost, te najčešće od njih nema pomoći, no svejedno zahtijevajte njihovo obraćanje prodavatelju u Mađarskoj jer to ipak povećava vjerojatnost da će vam poslati novi ispravan aparat za kavu.

Besplatni potrošački savjeti: 0800/414-414, zvani radnim danom od 10 do 14 sati

Hrvatska udruga za zaštitu potrošača (HUZP):

Ozaljska 93, 10000 Zagreb

Rad sa strankama: utorkom i četvrtkom od 12 do 14 sati
01/4633-366, huzp1998@gmail.com, www.huzp.hr

Svi smo mi pomalo hipohondri

Hipohondrija je bolestan strah od bolesti koje postoje samo u mašti bolesnika. Milijsuni ljudi na ovom svijetu prekomjerno su uplašeni, oprezni i zabrinuti, tako da i pojavljenu najmanju bol toliko uvećavaju da ju smatraju sudnjim danom, to jest da je „vrag došao po svoje“. To je bolest u kojoj je bolesnik uvjeren u postojanje tjelesne bolesti uzrokovane „nečim i nekim“. Ustvari, to je prenaplašena zabrinutost za vlastito zdravlje. Bolesnik stalno promatra svoje tijelo, pipa se da mu nešto ne promakne, ponavljano odlazi na liječničke preglede. Prisutna je i neugodna tjeskoba. Bolesnik ima i veliko nepovjerenje u dijagnostički postupak.

Hipohondar ne izlazi iz ordinacije bez recepta

Čekaonice ambulanata prepune su ljudi koji su prestrašeni zbog manjih bolova i koji su bolesno uvjereni da se nešto grozno s njima događa. Umjesto da mogu posvetiti svu svoju pažnju pacijentima koji istinski trebaju liječenje, liječnici, najčešće oni opće prakse, gube vrijeme s ljudima kojima nije ništa, osim što osjećaju prolaznu indisponiranost ili psihogenu bol te s onima koji nerado napuštaju ambulantu bez da u ruci čvrsto drže neki recept.

Kada je bol prava bol, a ne fiksacija hipohondra

Bol nije uvijek znak lošeg zdravlja. Ona je često rezultat napetosti ili nedovoljnog sna, prekomjernog uzimanja hrane ili pušenja ili prevelikih količina alkoholnih pića ili nedovoljne tjelovježbe, zagađene atmosfere ili dosade.

Bol se pojačava sa strahom da bi ta bol mogla biti znak neke teške bolesti, a taj strah onda stvara i druge simptome, koji nemaju organsku podlogu i značenje. Mnogi pacijenti su ljuti i nezadovoljni ako im doktor kaže da je njihova bol psihogena.

Hipohondrija kao hobi – kako razlikovati hipohondra od simulanta i histerika

Hipohondrija je pretjerana preokupacija sa svojim stvarnim ili pretpostavljenim bolestima. To je više hobi nego bolest. Hipohondrija se razlikuje od simuliranja i histerije. Simulant može kazati da ga boli glava kada ga ustvari ne boli, samo

kako bi izbjegao posao ili odgovornost. Čovjek s histerijom čini nešto slično na nesvjesnoj razini i na kraju dobije stvarnu glavobolju bez nekog fizičkog uzroka. Hipohondar sav sretan provodi dan iskušavajući nove lijekove za glavobolju koja će tek *možda* nastupiti.

Tvrdi se, da svaki čovjek, osim u djetinjstvu, dobiva koji put u životu hipohondrične ideje, te se prema tome povremene hipohondrije pojavljuju i kod zdrava čovjeka. Sigurno treba strah pred bolešću shvatiti kao normalnu reakciju, ali ako je on pretjeran i neosnovan te odviše zaokuplja čitavu ličnost, onda se radi o neurotičnoj reakciji. U ozbiljnim, težim slučajevima bit će potrebna odgovarajuća psihoterapija.

dr. Ivo Belan

Socijalna inovacija

Njemački gradovi Dortmund, Duisburg i Arnsberg postali su gradovi koji prvi imaju prilike testirati asistivnu tehnologiju za starije ljude, kako bi najstariji članovi imali prilike živjeti samostalnije i kvalitetnije u svojim domovima.

„Cilj ovog projekta jest da stariji Nijemci imaju svu medicinsku i ostalu pomoć u svojem domu. Ovime će spomenuti njemački gradovi moći isprobati u praksi kako funkcionira sustav socijalne inovacije i što kod njega treba mijenjati, kako bi život naših umirovljenika bilo bolji“, komentirala je Bettina Horster, poslovna direktorica VIVA! Software AG-a.

Međugeneracijsko pjevanje

Finska nevladina organizacije Folkhalsan je veliki pružatelj usluga socijalne dobrobiti i zdravstvenih usluga, a razvija i rehabilitacijske klinike za ljude s invaliditetom te usluge u vlastitom domu za starije osobe. Ono što je njihova specifičnost je podržano stanovanje i drugi servisi koji omogućavaju što dulji potpomognuti zdravi život u vlastitom domu.

Ono što je njihova specifičnost je da su u svojoj Espoo Folhalsan kući uveli za korisnike u trajnom smještaju interakciju s djecom iz obližnjih vrtića i škola, te štíćenici tako odlaze čitati knjige u vrtiće ili imaju zajedničke nastupe sa zborovima. Brojne takve inovacije omogućavaju zdraviji i kvalitetniji život.

Tu je oko nas sve više ljudi koji prose na našim ulicama, u pothodnicima, trgovačkim centrima, pred crkvama. Nisu to kao nekad zapuštene, neuredne osobe, već vrlo često uredne starije osobe koje zamole za novčić ili da im kupite malo hrane

Pružena ruka siromaštva

Sjećam se svojih roditelja kad su kao pedeset godišnjaci počeli planirati odlazak u mirovinu. Radovali su se prelasku u „novi život“. Oboje su radili, imali pristojne plaće pa su očekivali i takve mirovine. I doista u prvih desetak godina mirovine obnovili su postojeću kuću, promijenili sav namještaj i mojoj kćeri gotovo svaki mjesec kupovali prilično vrijedne darove. Na žalost otac je brzo preminuo, a nakon toga majka je imala znatno manju mirovinu i živjela je znatno skromnije, a krajem 90-tih i uz moju pomoć.

I rata se sjećamo i urušavanja proizvodnih privrednih kapaciteta i propadanja radnih mjesta, pa i sve brojnijih odlazaka u mirovinu zbog gubitka posla. Pedesetgodišnjaci ostajali su bez radnih mjesta i na „burzi“ uzaludno tražili novi posao. Za privatne poslodavce bili su prestari, a novih radnih mjesta u „privredi“ ionako nije bilo. Mnogi su se tako uredno prijavljivali na Zavodu za zapošljavanje, ali posla za njih više nije bilo i čim su stekli bilo kakve uvjete slali su ih u mirovinu. Naravno da su mirovine bile vrlo niske i takve su ostale i do sada. Moj susjed stalno ponavlja „staru nepravdu“ da je 10 najboljih godina za posao (od 45.- 55.) proveo na burzi, a sada ima mirovinu od koje ne može pristojno živjeti. Cijelo vrijeme radi na uređenju voćnjaka, vinograda i vrtova susjedima i prijateljima i tako nešto skrpa. Sada mu se pruža mogućnost zaposlenja, ali kako je izvan struke (VŠS) već dvadesetak godina i teško bi mogao dobiti dostojanstven posao.

Najveći broj upravo ovih prijevremenih umirovljenika ima najniže ili vrlo niske mirovine. Nepravda je to koja je učinjena umirovljenicima i sada

traje i trajat će još godinama. Ako će jednog dana sustav biti bolji za nove umirovljenike, sadašnji će i dalje ostati u zoni siromaštva, jer ne možemo očekivati bitno povećanje osim redovitog usklađivanja mirovina prema postojećoj ili poboljšanoj formuli. Osim toga stvorena je društvena klima da se upravo te umirovljenike apostrofira da su „sami krivi“ za svoje niske mirovine jer nisu ni imali „puni radni staž“ za umirovljenje. Uvijek se kao opravdanje za niske mirovine navodi samo nepotpuni staž, odnosno prosječni radni staž umirovljenika, ali ne i razlozi koji su to uvjetovali. K tome, u hrvatskom zakonu niti ne postoji propisan puni radni staž, već samo 15 godina kao uvjet za starosnu mirovinu.

Jedan dio tako prozivanih umirovljenika se zbog toga srami. Stide se pred mladima koji ponekad i prigovaraju i kažu im kako sada oni moraju raditi za njih. Mladi sve češće smatraju kako nije njihova obveza financirati mirovine postojećih umirovljenika i ne razumiju što je to sustav međugeneracijske solidarnosti. A mi dobro znamo kako su i naše uplaćene doprinose „potrošili“ naši roditelji. Mirovinski doprinosi su uplaćivani prema visini dohotka, a mirovine su bile ostvarivane prema ondašnjim zakonskim odredbama koje su u sebi imale značajnu dozu solidarnosti. Uz takvo blaćenje umirovljenika kako su sami krivi za niske mirovine, mnogi stari nastoje smanjiti osjećaj krivnje tako što čuvaju djecu, kuhaju, popravljaju po kući i potpomažu svoju djecu.

Oni koji nisu prihvatili svoju (nepostojeću) krivicu, ljute se na sustav koji ih sada „optužuje“ za nerad i terećenje javnih financija. Dakako da su najtragičnije sudbine onih koji nemaju mogućnosti pribaviti sredstva za normalan život, bilo radom, bilo uz pomoć obitelji ili društva. Neki su bolesni ili prestari da bi to radom osigurali, drugi žive u sredini gdje ne nema posla za njihove preostale mogućnosti. Manji dio njih nema ni osiguran stan

pa trebaju plaćati visoke cijene najamnina, a većina onih koji imaju stan često ne mogu platiti režije.

Tu je oko nas sve više ljudi koji prose na našim ulicama, u pothodnicima, trgovačkim centrima, pred crkvama. Nisu to kao nekad zapuštene, neuredne osobe, već vrlo često uredne starije osobe koje zamole za novčić ili da im kupite malo hrane.

Upoznala sam dvije starije žene od oko 70 godina koje stidljivo prose u pothodniku, vrlo su čiste, skromno odjevene, mole ili za unučad ili za bolesnog muža. Nikad ne odbiju niti da im kupite koje pecivo u obližnjaj pekari.

Jedna takva „nova“ prosjakinja, ispričala mi je svoju sudbinu. Radila je 30 godina, podstanarka, mirovina 2.100 kuna, a podstanarina s režijama tisuću kuna, bolesna mama na selu sama. Druga stara žena blizu je osamdeset godina, udovica koja nije imala djece i nema radnog staža. Kad je muž umro, njegova djeca su je izbacila iz kuće, pa sada radi kod gazde za stan i jedan obrok dnevno.

Više ne brojim takve starije, niti Romkinje u tramvajima s malom djecom, ne brojim ni prodavače lista za beskućnike koji kupim i po tri broja, niti svirača sa psom u llici, ni druge trgove i prolaze koji također imaju svoju klijentelu. Razgovaram često s tim ljudima i većina iskreno priznaje da se srame, ali nemaju nikakve mogućnosti da se izvuku iz začaranog kruga siromaštva.

Mnoge priče o siromašnima zvuče kao znanstvena fantastika, kao horor film, ali su one dio naše svakidašnjice i nama na savjesti. Teško je shvatiti gdje je tu socijalna država, zašto ne dobiju socijalnu pomoć, no mnogima je administracija važnija od čovjeka.

Zato, ma koliko malo i vi imali, od vremena do vremena ubacite u nečiju posudicu po koji novčić i uveselit ćete dan osobi pored sebe koja pruža ruku. Nije lako prositi. Vratite im malo nade u ljudsku dobru.

Piše: Biserka Budigam,
psihologinja

Vjeronik supruge potražuje dug

Pitanje: Dosta sam se kasno ženio. Nisam znao da se moja supruga prije braka financijski zadužila, tako da sam se neugodno iznenadio kada je vjeronik moje supruge zatražio povrat duga koji je moja žena napravila prije sklapanja braka. Odbio sam platiti dug jer za njega nisam ni znao, a niti je vjeronik imao dokaze da je pozajmio mojoj ženi bilo kakav iznos. Na to mi je vjeronik zaprijetio sudom ali i s obilnim zateznim kamatama. Ja sam ostao pri svome te dug nisam vratio. Jesam li u pravu u pogledu naplate duga koji je napravila moja supruga bez moje suglasnosti ili znanja? Jesam li u pravu? **(M.K., Novigrad)**

Odgovor: Za financijske i druge obveze koje je učinila vaša supruga, za koje niste znali niti odobrili, ne odgovarate Vi, već se Vaša supruga treba pobrinuti, ako je dug stvarno napravljen, da ga vrati. To ne znači da, ako Vi ste voljni, da ne možete učiniti umjesto nje.

Doživotno uživanje u kući

Pitanje: Suprug, koji je nedavno umro, oporučno je našoj kćeri ostavio obiteljsku kuću, s time da je meni ostavio pravo doživotnog uživanja kuće. Znači li to da je vlasnica kuće moja kći, a da ja imam pravo samo na doživotno uživanje kuće? Poznato mi je da kao osoba, koja ima pravo doživotnog uživanja, mogu kuću iznajmljivati trećim osobama, uređivati ju, ali bez da se kuća namjenski mijenja. Dakle, ja nisam nikakva kućevlasnica, što me boli, jer sam kuću u najvećem dijelu gradila s pokojnim suprugom. Budući da je pokojni suprug zaviještao oporučno kuću našoj kćeri, smatram da mi je učinjena nepravda. **(Lj.J., Slavonski Brod)**

Odgovor: Čudi me što ste propustili tražiti nužni zakonski dio kuće, koji iznosi kao polovica onoga što biste dobili da nije bilo oporuke. Međutim, sud ili javni bilježnik koji vodi ostavinski postupak nije dužan upozoravati nasljednike na mogućnost traženja zakonskog nužnog dijela, stoga ako to propustite učiniti ostaje gola činjenica da ste Vi samo doživotni uživatelj, te da ne možete više promijeniti niti tražiti nužni dio.

Pronađen novac iz novčanika

Pitanje: Hodajući ulicom pronašao sam novčanik u kojem je bila pozamašna svota novca. Uz novac u novčaniku su bili i dokumenti vlasnika novčanika. Moram priznati da sam, s obzirom na to da je u pitanju bila veća svota novca, bio u dilemi hoću li zadržati novac za sebe. Međutim, jednostavno savjest mi nije dozvolila da to učinim, a pogotovo s obzirom na to da sam imao podatke o osobi čiji je novčanik bio, stoga sam odlučio otići na policiju. Tamo su mi rekli da

sam pošteno i pametno postupio jer bih u protivnome počinio kazneno djelo „utaje“, što bi me moglo koštati i slobode. Visina kazne ovisila bi o količini novca kojeg bih utajio na gore opisani način da sam drukčije postupio. Recite mi jesam li postupio pravilno i bih li stvarno završio u zatvoru da se saznalo da sam utajeni novac uzeo zadržao? **(D.P., Zagreb)**

Odgovor: Pametno i pošteno ste postupili, pogotovo s obzirom na posljedice koje su mogle uslijediti po Vas, stoga imate puno razloga da budete samozadovoljni načinom postupanja.

Nemam nasljednika

Pitanje: Rođena sam tijekom Drugog svjetskog rata, nisam poznavala svoje roditelje, jer većinu života sam provela u domu za siročad. No, to me nije spriječilo da svojim radom i trudom uspijem u životu i steknem imovinu. Na žalost, nisam se nikad udavala niti sam imala djece kojoj bi ostavila sve što sam stekla. Od obitelji nemam nikoga, niti znam da netko postoji, tako da nisam ostavila nikome imovinu pa me zanima što će biti sa svime što posjedujem. **(S.P., Pula)**

Odgovor: U vašem slučaju nastala je takozvana „ošasna imovina“, a to znači da je imovina bez nasljednika. U slučaju tom pravo na imovinu ima samo društvena zajednica, s time da i društvena zajednica, s obzirom na nasljeđivanje „ošasne“ imovine, plaća porez na promet nekretnina.

Dostavljanje mirovine poštom

Pitanje: Može li se mirovina isplaćivati na tekući račun opunomoćenika, ako korisnik mirovine to traži? Ili mi se može ako to nije moguće, mirovina dostavljati putem pošte. Umirovljena sam 1.2.2015. godine. **(K.H., Garčin)**

Odgovor: Mirovina se ne može isplaćivati na tekući račun opunomoćenika, već samo korisnika, bez obzira na zahtjev stranke. Korisnik ovlašćuje opunomoćenika da u njegovo ime prima mirovinu, a ugovornim odnosom između poslovnih banaka i HZMO-a uređeno je doznačivanje mirovine na račun korisnika, te se i eventualne nepripadne isplate i povrat uvijek potražuju u skladu s time od banke tog korisnika. Kada korisnik dostavi tekući račun, u banci može dati punomoć za podizanje mirovine opunomoćeniku.

Na žalost, isplatu mirovine ne možete primiti putem pošte ako ste umirovljeni nakon 1.1.2014. godine jer je tako propisano u Zakonu o mirovinskom osiguranju, koji je usvojen za mandata ministra rada i mirovinskog sustava Miranda Mrišića. U „prijevodu“ to znači da sve osobe koje su otišle u mirovinu nakon 1.1.2014. godine isplate mogu dobivati isključivo na svoj tekući račun.

pravni
savjeti

Odgovara:
Milan Tomičić
dipl. pravnik

Besplatno
pravno
savjetovalište
za članove
Sindikata
umirovljenika
01/46 55 111/244
ili 01/46 15 797

Andrija Vučković, predsjednika Podružnice SUH-a Omiš

Sanjam Hrvatsku dostojnu življenja

„Sanjam domovinu u kojoj će standard biti takav da će pružiti dostojanstven život svima - od najmlađih do najstarijih“.

Predsjednik Podružnice SUH-a Omiš Andrija Vučković trenutno je osoba s najdužim stažem na čelu jedne podružnice. Naime, njegova umirovljenička karijera na čelu SUH-a u Omišu započela je prije 21 godinu, kada se nakon 40 godina radnog staža provedenog u HEP-u, u hidroelektrani Zakućac, došao boriti za prava umirovljenika. Andrija je pravi obiteljski čovjek, budući da živi sa svojom suprugom, a s njom ima i kćer i sina, koji su uspješni ljudi u svojim područjima i karijerama. Ane je diplomirana ekonomistica, a sin Mile je programer i ima dvoje djece, unuku Natali i unuka Andreja.

Ono što Andriju Vučkovića, kao najdugovječnijeg člana jedne SUH-ove podružnice, čini pravim borcem jest činjenica da Andrija ima izraženi osjećaj za nepravdu svojih sugrađana umirovljenika, zbog čega se, kako sam kaže „pod stare dane odlučio boriti za dostojanstveniji život svih umirovljenika, jer oni danas žive toliko loše da sa svojim penzijama ne mogu popiti niti jednu kavu“.

Andrija svoje bogato povjereničko iskustvo na čelnoj poziciji SUH-ove podružnice Omiš opisuje riječima: „Zahvaljujući Predsjedništvu i timskom radu uspjeli smo od davne 1997. do danas održati se u kontinuitetu i provoditi dogovorene obveze i zadatke“.

Osnivanja podružnice Omiš naš sindikalni povjerenik Vučković ovako se sjeća: „Osnovani smo se te daleke godine kao pandan Matici umirovljenika. Zašto? Zato što je većina umirovljenika u mom gradu bila lijevije orijentirana, pa nam se činilo primjerenije da budemo u SUH-u, koji je poznat po borbi za prava umirovljenika, nego u matičnoj udruzi koja je više orijentirana na zabavu. Očekivali smo da ćemo se na taj način bolje zaštititi i pomoći umirovljenicima“. Andrija je jedan mandat bio i član u

Predsjedništvu SUH-a, a sada je član Povjereništva SUH-a Splitsko-dalmatinske županije.

Upitali smo ga kako bi on dodatno unaprijedio rad Sindikata umirovljenika Hrvatske. „Mislim da treba ojačati informiranost. Zato smatram da bi se zapisnici svake sjednice Predsjedništva SUH-a trebali poslati predsjednicima županija, a oni da ih tada upute na predsjednike podružnica. Uz informiranje kroz Glas umirovljenika, mislim da bi se tako lakše došlo do određenih informacija“, objasnio nam je Andrija. Inače, omiška je podružnica vrlo aktivna i zaslužna za pomaganje bolesnim i nemoćnim članovima u materijalnome obliku, odlascima u posjete, nabavkom lijekova i sličnime. Zbog svog društveno korisnog angažmana od Grada Omiša 2015. dobili su i novčanu nagradu, koji su donirali djeci s posebnim potrebama.

„Često organiziramo putovanja po našoj i susjednim zemljama po dosta povoljnim aranžmanima; osim toga ponosni smo što smo unutar Županije zajedničkim snagama organizirali i još danas održavamo Sportske igre. Pod kraj svake godine organiziramo i besplatni Novogodišnji domjenak za naše članove“, objašnjava Andrija kada je riječ o aktivnostima njegove sindikalne podružnice.

Nedavno je Andrijina podružnica aktivno sudjelovala i u prikupljanju potpisa za inicijativu #67jepreviše. „Da, sudjelovali smo u prikupljanju potpisa, i više smo nego zadovoljni u odazivu naših sugrađana, iako ih je moglo biti i puno više s obzirom na broj umirovljenika.“

Na pitanje koje programske zahtjeve SUH-a smatra najurgentnijima, Vučković je odgovorio kako treba „zadužiti Nacionalno vijeće da osnaži svoje zahtjeve prema Vladi i to u povećanju mirovina za 20% umirovljenicima s mirovinom

ispod 3.000 kuna. Zatim, predlažem da se porezni cenzus s 3.800 kuna podigne najmanje na pet tisuća, te da se za sve umirovljenike ukine plaćanje dopunskog osiguranja, iz razloga što su umirovljenici za vrijeme svog rada izdvajali za zdravstveno osiguranje“.

Za kraj razgovora ostavili smo teme vezane za položaj umirovljenika u Hrvatskoj i kakvu budućnost Andrija Vučković predviđa svojim sugrađanima. Hoće li se položaj umirovljenika u našoj zemlji promijeniti na bolje? Andrija je komentirao kako je to teško izvedivo, jer „u ovakvoj situaciji, u ovakvom gospodarstvu i pljačkama države, teško je moguće da će umirovljenicima biti bolje, jedino ako političari na vlasti vrate silne milijarde koje su pokradene iz državnog proračuna; jedino tada se može očekivati sveopće poboljšanje u državi, pa i poboljšanje sad teškog položaja umirovljenika“.

Andrija nastavlja kako je za težak položaj kriv i trenutni resorni ministar Pavić, čiju reformu Andrija ne podržava zato što smatra da je „neizdrživo i nehumano raditi do 67 godine života“.

Na kraju upitali smo Andriju Vučkovića kakvu Hrvatsku sanja; na to nam je odgovorio riječima: „Sanjam Hrvatsku u kojoj će sudstvo biti efikasnije i ažurnije. Sanjam domovinu u kojoj će standard biti takav da će pružiti dostojanstven život svima – od najmlađih do najstarijih, i da iz nje prestanu bježati mladi za boljim životom. Odlaskom mladih, a prirodno i nas starijih, ostat će nam zemlja pusta“.

Razgovor s Andrijom završio je njegovim riječima kako će i dalje predano raditi na poboljšanju položaja umirovljenika, te da će on i članovi omiške SUH-ove podružnice nastaviti truditi nastaviti sa svojim aktivnostima kako bi poboljšali umirovljenička temeljna ljudskih prava.

Marta Hrčić Bijelić